

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENEČ

„Nemiri“ na Irskem

Časopisje je zopet polno vesti o Irski. Ker je Slovenec že od nekdanj iskrn občudovalec Irke in v boju za narodno svobodo neugnane katoliškega irskega ljudstva, smo dolžni, da stvarno in nepristransko raztolmačimo položaj, da ne bo kdo nasledel netočinim poročilom iz angleških virov, ki dajejo napačno sliko o Irski, ker hočejo pokazati, da zmaga ona struja, ki je za sodelovanje z Anglijo, nad strogo irskim pokretom, ki ji blešči pred očmi vzvišeni ideal narodne neodvisnosti vsega zelenega otoka.

Irsko vodita danes dva človeka, ki predstavljata dve različni ideji: Valera in Cosgrave. De Valera, sedanjí ministrski predsednik in dolgoletni tajinstveni, da podzemeljski vodja republikanskih Ircev, ki so se leta 1916 uprli Angliji in se pet dolgih let neprestano borili, dokler Anglija ni bila prisiljena, da vsaj delno uresniči one ideje, za katere je irski narod krvavel od časov kraljice Elizabete brez prestanka in brez oddiha skozi 400 let. Cosgrave, bivši ministrski predsednik, je tudi dober katolik in neoporečen Irce, toda on predstavlja bolj tip onega Irca, ki so ga stoletni narodni in verski boji izmučili, ki je pripravljen zadovoljiti se tudi z manjšim, samo da doseže mir. Cosgrave je iz one plasti Ircev, ki jih je dolgoletni stik z Anglijo navadil na življenjske udobnosti, ki so od Angležev prevzeli nekatere kulturne osobine in so zaradi tega kar pripravljeni žrtvovati nekaj od strogega ideala, samo da se ne prestrže nit telesnega blagostanja. Med tem pa je de Valera po krvi in po idejnih tradicijah potomec in dedič onih Ircev, ki jih občudujemo v našem romanu »Rory O'More«, ki so dali vse, svojo kri, svoje premoženje, tudi svojo zemljo, ki so sprejeli radevolje najkručeja preganjanja in naposled šli v izgnanstvo, od koder se sedaj polagoma vračajo — čudna so pota božje previdnosti! — da nadaljujejo boj za ideale svojih očetov in da pokatoličijo Anglijo v zahvalo za to, ker jim je pred 500 leti hotela iztrgati iz srca njihovo vero.

Irška je bila v srednjem veku gosto obljudežena dežela z visokim kulturnim življenjem. Od 11 milijonov je radi angleških in protestantskih nasilij prebivalstvo padlo na 4 milijone, ki so bili najemniki na svoji lastni zemlji, potisnjeni v hribe, socialno manjvredni in kulturno zaostali. Toda njihovega odpora vse to trpljenje ni zlomilo. Vedno hujši je bil irski krvni in idejni pritok iz Amerike, iz južne Afrike, iz Nove Zelandije in Avstralije in podžigal sinove, ki so ostali pripravljeni na svojo grudo. Predstavnik teh Ircev, ki niso ničesar pozabili, je de Valera. Zastopnik onih, ki so v borbi nekoliko onežali, je Cosgrave.

De Valera in Cosgrave imata svoje organizacije. Prvi stoji na čelu brezkompromisnih viteзов usode (Fianna Fail), drugi pa si je pri lanskih državnih volitvah ustvaril društvo vojnih tovarišev (Army Comrades Association). Ker pa kot osebnost Cosgrave od daleč ne dosega popularnosti de Valere, je pridobil za svoj pokret pred par meseci odstavljene poveljnika irske civilne garde in bivšega poveljnika irske državne armade generala O'Duffyja, ki je Cosgravejevo organizacijo prenovil, jo preuredil v bojne čete, jo oborožil, oblekel po fašističnem vzorcu v modre srajce in jo slednjič prekrstil v narodno gardo (National Guard). O'Duffy je mlad in energičen ter je od svojih ponovnih obiskov v Rimu prinesel seboj nekaj privlačnega, kar vsaj nekoliko vpliva na bolj romantično razpoloženje irsko mladino. Narodni gardi torej daje Cosgrave svoje genialne govorniške zmoglosti, general O'Duffy pa svoje organizatorične sposobnosti in — kar tudi vleče — neko vojaško — junaško zunanost. Tej organizaciji narodne garde ali modrih srajcev, ki jo vodi Cosgrave in O'Duffy, so se pridružili tudi irski veleposelniki, bogati kmetje, imenovani Cunnani na Gnedhnel (Zveza agrarcev), ki so prej svoje pridelke prodajali v Angliji in jih je protiangelska politika de Valere spravila ob velike dohodka.

Vmes ali boljše rečeno nad obema nasprotnikoma pa leži tajinstvena senca Irske republikanske armade (Irish Republican Army — I. R. A.), ki je protipostavna organizacija, tajna, na zunaj nevidna, a o kateri vsakdo ve, da je do zob oborožena. Irška republikanska armada je ona podtalna bojna organizacija, ki je vodila irski upor leta 1916 in s pomočjo katere je Irška dosegla delno samostojnost. Ker je neuklonljiva v svoji zahtevi po popolni svobodi in si je postavila kot ideal svobodno irsko republiko, jo je Cosgrave hotel razpustiti, ko je bil predsednik vlade, a jo je de Valera, ko je lani prevzel vladu, zopet pustil na miru, saj je bil za časa irskega upora sam njen tajni vodja. Irška republikanska armada s sedanjim položajem ni zadovoljna, ker ona bi rada videla, da bi razvoj šel hitreje. De Valera tudi za njo dela še prepočas. Dokler bo de Valera šel po zasnovani poti naprej in bo rezal vezi med Irsko in Anglijo, sme računati na njeno pomoč, v nasprotnem primeru pa bi brez dvoma nastopila, da proces neodvisnosti pospeši. IRA stoji torej nekako v ozadju, a njena moč, ker je tajna, je velika.

Naslanjajoč se torej na svojo lastno organizacijo, Fianna Fail, ki jo dosedaj podpira tajinstvena IRA s svojimi trojkami, se mora otepati de Valera svojih nasprotnikov, ki izkoriščajo resne gospodarske težave v prilog svojih pokretov. In težave niso male. Irška je prej izvažala v Anglijo za 117 milijonov funtov vrednosti. Odkar je de Valera začel izvajati protiangelsko politiko, se je slednja zaprla in irski izvoz je padel na 59 milijonov funtov. Državni dohodki padajo, stroški pa naraščajo. Cosgrave in O'Duffy napeljavata vodo na svoje mline, toda z manjšim uspehom, kot sta mislila ali kakor bi angleški listi radi dokazali. Padeč izvoz je udaril v prvi vrsti veleposelnike, ki so itak že v opoziciji. Malo kmet sicer tudi manj prodaja, a boljše je. Prej je vsa žužina šla v Anglijo, danes, ko je izvoz padel za celih 70%,

Amerika na prelomu dveh dob

Trdovraten odpor ameriškega velekapitala proti Rooseveltovim načrtom

New York, 4. septembra.

Velika akcija predsednika Roosevelta za obnovo narodne industrije, ki jo vodi general Johnson — urad, ki mu je ta naloga poverjena, se imenuje »Nira« (National Industrial Recovery Act) — je zadela na velike težave. Te težave so privedle do tega, da je podpredsednik Nire, Cates, podal demisijo na svoje mesto. Govori se pa, da bo odstopil tudi Hanchok, načelnik izvršilnega odbora te organizacije. Formalni vzrok teh demisij je v tem, da ti funkcionarji ne soglašajo z generalom Johnsonom glede izvedbe Rooseveltovega načrta. Dočim namreč Johnson opira izvedbo svojega gospodarskega in socialnega obnovečnega programa na obstoječe delodajalske in delavske organizacije, ki naj bi sporazumno med seboj ustvarile nekatere korporacije kot voditeljice narodne produkcije, pa je Cates mnenja, naj bi se ustanovile čisto nove organizacije, ki bi bile neodvisne tako od obstoječih industrijskih združenj kakor od delavske unije.

Roosevelt mora svoje reforme poglobiti ali — kapitulirati

General Johnson pa razlaga te demisije s tem, da je gospodarski in socialni program Roosevelta stopil v nov štadij in da je zaradi tega treba, da se vodilne osebe izmenjajo. Roosevelt bo namreč primoran, ako neče, da se njegova gospodarska in socialna reforma izjalovi, poseči po čisto drugačnih sredstvih, da jo izvede, in bo sploh moral svojemu načrtu dati veliko globljo in širšo podlago, nego je ona, na katero je postavil svojo reformo v prvem zamahu. Tako, kakor sedaj izgleda njegova reforma, ki hoče doseči primeren življenjski standard, kakršen je bil leta 1924 in 1925, tako da bi se plače delavstva ne zmanjšale, obenem pa delovni čas znižal, ni pričakovati tistih uspehov, ki so si jih obetal Roosevelt in njegovi prijatelji. Roosevelt je podoben zdravniku, ki hoče ozdraviti bolezen ob njenih simptomih, ne da bi zdravil njene korenine. Kdor pa hoče izboljšati gospodarski položaj Združenih držav Severne Amerike tako, da bodo od tega imeli korist vsi sloji in stanovi naroda, ta bo moral poseči po neprimerno radikalnejših reformah družabnega reda in socialne strukture, nego si je to zamislil Roosevelt, ki pohaja iz Wilsonove puritanske-humanitarne šole, ki hoče ustvariti splošno dobro, ne da bi prizadelo komu zlo. Ako torej Roosevelt neče sam uničiti svojega prestiža in se izkazati vrednega diktatoričnih pooblastil, katera mu je dala ljudsko zastopstvo za eno leto, se ne bo mogel ustaviti ob svojih sedanjih reformah in bo moral iti veliko globlje, ako neče kapitulirati.

Splošno nezadovoljstvo delavstva

Danes stoji Roosevelt pred dejstvom splošnega nezadovoljstva ameriškega delavstva s delovnimi statuti, ki jih je večina ameriških industrij sprejela pod pritiskom vlade. Ti statuti so namreč izdelani tako, da je delavstvo kljub temu, da je sprejel princip krajšega delovnega časa in minimalnih plač, v resnici oškodovano. Tako n. pr. dovoljuje delovni statut avtomobilske industrije, ki je vsled Fordovega odpora sprejela statut le na največji pritisk in šele potem, ko so ga bile sprejele vse druge industrijske panoge, da smejo lastniki sprejemati in odpuščati delavce na podlagi njihove dejanske kvalifikacije, ki jo presoja podjetnik sam na podlagi tehničnih izvedencev. Delavska unija je takoj izprevidela, da ta določba nima nobenega drugega namena kakor tega, da številu delavstva poljubno regulira po interesu podjetja, to se pravi v sedanjih razmerah, da ga reducira, zato da se nadoknadi izguba dobička vsled minimalnih mezd in krajšega delovnega časa. Tega trika se je poslužilo še 29 drugih industrijskih panog, kar je imelo za posledico, da delavstvo energično zahteva revizijo takih »delovnih statutarov«. V Washingtonu so v skrb, ker je zaradi tega prišlo do nemirov v Filadelfiji, v Pattersonu in v New Yorku kakor tudi v Saint Louisu, kjer je 70 podjetij stavkujoče delavce izprlo. Ker je pri nemirih nastopila tudi policija ter sta bila dva delavca ubita, 18 pa ranjenih, postaja stvar čedalje bolj resna. Ako se bodo štrajki in izprta nadaljevala in ako bo nastopala policija, kar po navadi zahteva krvave žrtve, se bo moral Roosevelt ali energično zavzeti za interese delavstva ali pa bo moral izjaviti, da je njegov načrt doživel bankerot.

je meso kmet sam, ko je prej živel od krompirja. Pomanjkanje trgov silni nadalje agrarno Irsko, da si ustvarja industrijo, ki jo de Valera na račun bogatih veleposelnikov bogato podpira. Široke plasti irskega ljudstva so se zatore že bolj oklenile de Valera, ki podpira njihov želodec in njihovo rodoljubje in vse to vpije, ki ga zvesto pošilja v svet interesirani angleški tisk, izhaja le iz krogov veleposelnikov in veleizvoznikov, ki so prišli ob svoje zaslužke, medtem ko je irsko ljudstvo, ki je v svoji zgodovini pustilo teči kri svojega sreča, živelo od krompirja in vode, da izvojuje svojem otoku svobodo, s stisnjenimi zobmi okrog de Valere. Modre srajce naj nikogar ne motijo. Od fašizma nimajo drugega kakor srajce. Irce ljubi teater in je rojen gledališki igralec. S svojim humorjem si je pomagal čez potoke krvi in skozi temne globine svoje zgodovine. Modre srajce so teatralna kretanja, ki je čisto krvo irsko. Ko se jih bo naveličal, ko se bo njihova romantika razblinila, jih bo brez tuge odložil. Irce so preveč žrtvovali za svoj ideal, da bi si kdo smel domisljati, da ga bodo sedaj oskrunili, ko so na cilju in ko je treba le še malo, malo žrtve, da ga dosežejo.

Kapitol, sedež ameriške vlade

Pasivna resistenca velikih industrij

Rooseveltov načrt so sprejeli in ga kolikor toliko začeli resno in odkrito izvajati majhni podjetniki, obrtniki in mali ter srednji trgovci. Kar se tiče velikih industrij, pa je sedaj očitno, da se je od začetka samo potuhnila in se navidezno prilagodila principom Rooseveltove reforme, ko pa je bilo treba reforme izvajati v praksi, je začela velikopotezno zasnovano pasivno resistenco. Temu se tudi ni čuditi, zakaj veleindustrija je v USA vedno tvorila državo v državi in se ni nikoli podvržla nobeni kontroli kakor v Evropi. Ako je hotelo delavstvo izvajati sebi najmanjšo koncesijo, je moralo začeti borbo, ki je bila podobna državljanski vojni in v kateri je podjetništvo s pomočjo oborožene sile posameznih državnih guvernerjev nastopalo s tako brezobzirno krutostjo, kakor v nobeni drugi državi na svetu. Zato so Rooseveltovi »delovni statuti«, ki jih je sprejela vsaka industrija zase po svojih lastnih interesih, naravnost smešni, ker jim manjka vsaka podlaga v socialno-politični zakonodaji, katere Amerika do današnjega dne ne pozna. Ameriški veliki industrijalec je še danes iste mentalitete, kakor pred 50 in 100 leti, ko je bil enostaven gospodar sužnjev. In če ta delodajalec plačuje višje mezde in se drži krajšega delovnega urnika, kakor n. pr. Ford, pa zato pusti delavce v teh par urah garati kakor živino in mrtve stroje. V rudnikih pa vlada slejkoprej pravi suženjski sistem in delajo rudarji pod nadzorstvom gubernamentalne policijske sile

in privatnih policistov in paznikov podjetnika, ki imajo absolutno moč. In tako vidimo, da šest največjih industrijskih panog USA stavlja izvedbi Rooseveltovega načrta ovire, ki se zdijo nepremagljive.

Ne reforme — ampak socialna zakonodaja!

Kljub temu sodijo dobri poznavalci razmer, da bo končno zmagal vladni načrt, če ne pod Rooseveltom pa pod drugim predsednikom. Sovražni reforme sicer agitirajo proti njej s tem, da je po reformi dobilo dela komaj 1 milijon brezposelnih, da je življenje vedno dražje in da so cene po magacinih poskočile za 6%, kar je vse res, toda javno mnenje je kljub temu na strani Roosevelta oziroma njegovih reform in zahteva samo, da se prostovoljni delovni statuti, kakor so jih sprejele industrije same, zamenjajo z jasnimi in nespremenljivimi socialno-političnimi zakoni, kakor jih ima Evropa. Treba je, da se priznajo delavske organizacije, da se uzakoni kolektivna delovna pogodba, da se sklene zakon o zaščiti dela in da se uzakoni korporacije. Velike industrije se z vsemi kriptji branijo zato, ker čutijo, da je prišel konec celi dobi neomejene individualne samovolje podjetnikov in njihovih trustov, ki so v Ameriki bili nekronani kralji.

Rdeče zastave v Sofiji

Komunistične demonstracije po vsej Bolgariji

Sofija, 4. septembra m. V zvezi z mednarodnim komunističnim dnevom so priredili tudi v Bolgariji omladinski komunistični dan. Pri tej priliki je prišlo skoraj v vseh večjih bolgarskih mestih do večjih spopadov med komunistično mladino in policijo. Najhujše so bile demonstracije v sami Sofiji, kjer so bile na večih poslopjih razobešene rdeče zastave. Demonstranti so na več mestih skušali postaviti govorniške pulte, pa jih je povsod policija razkropila. Do velikih pretepov s policijo je prišlo predvsem v Ferdinandovem bulvarju, kjer so hoteli demonstranti prebiti policijski kordon in se približati nemškemu poslanstvu. Ko je dobila policija ukrepe, so se komunisti razšli v razne stranske ulice. V pouličnih pretepih je bilo več stražnikov in orožnikov nevarno ranjenih. Po poročilih, ki prihajajo v Sofijo iz notranjosti države, je prišlo do sličnih demonstracij tudi v Plovdivu, Varni, Ruščuku, Plevlju in Hoskovu. V teh mestih je izvršila pozneje policija hišne preiskave pri uglednejših komunističnih pristaših in je zaplenila obilo

obtežilnega materiala ter aretirala več članov komunistične stranke.

Medtem ko je kralj v Angliji

London, 4. septembra (a.) Bolgarski kralj in kraljica sta prispela snoči incognito v London. V imenu angleškega kralja ju je pozdravil lord Munster. K sprejemu na viktorski postaji so se zbrali še bolgarski poslanik v Londonu Hadži Mišev, člani bolgarskega poslanstva in člani bolgarske kolonije v Londonu. Bolgarska kraljevska dvojica se je nastanila v enem od vodilnih londonskih hotelov.

in državniki potujejo

Sofija, 4. septembra (a.) Trgovinski minister Gičev odpotuje jutri v Italijo, da se sestane z italijanskim kmetijskim ministrom.

Predsednik vlade Mušanov je sporočil, da je dobil uradno obvestilo, da pride v začetku novembra v Sofijo predsednik madžarske vlade Gömbös.

Jevtič in Titulescu obiščeta Turčijo?

Sofija, 4. septembra. m. Večina tukajšnjih časopisov objavlja vest, da se romunski zunanji minister Titulescu ne bo ustavljal v Sofiji, ko bo potoval ob priliki proslave 10 letnice obstoja turške republike skupno z jugoslovanskim ministrom Jevtičem v Ankaru. Časopisi sicer ne navajajo vzroka za ta odpovedan obisk. Nekateri listi so mnenja, da je precej slučajno, da se bo bolgarski kralj Boris vrnil preko Romunije v Sofijo. Ob tej priliki bo baje obiskal romunsekga kralja Karla in da bo z njim razpravljaj o zblizanju med obema državama. Časopisi niti z najmanjšim komentarjem ne skušajo odstraniti to očitno nasprotje v romunsko-bolgarskih odnosih, kljub temu, da neprikrito pišejo o spremembi v bolgarski zunanji politiki ter o načrtih, ki naj se ustvarijo na Balkanu.

Vojaška zveza med Rusijo in Poljsko?

Pariz, 4. septembra. (a.) Današnji popoldanski listi prinašajo vest varšavskega dopisnika »Daily Herald«, po kateri namerava sovjetska vlada povabiti maršala Pilsudskega za proslavo revolucije 7. novembra na obisk v Moskvo. »Daily Herald« pri tej priliki naglašja, da postajajo odnosi med Poljsko in Sovjetsko Rusijo čedalje boljše. Ker je verjetno, da se bo Pilsudski odzval sovjetskemu vabilu, sklepa list, se sme v kratkem pričakovati podpis vojaške zveze med Poljsko in Rusijo.

Dunajska vremenska napoved: Na zapadu in jugu menjačaja se oblačnost, vendar pretežno jasno.

Zagrebska vremenska napoved: Lahno oblačno, nekoliko stalneje z zmerno temperaturo.

Zasedanje banovinskega sveta

(Pred občinskimi volitvami)

Ljubljana, 4. septembra.

Letos imamo že drugo zasedanje banovinskega sveta. Na sedanjem zasedanju gre največ za banovinsko uredbo o občinskih volitvah, nadalje za uvedbo obveznega zavarovanja proti toči ter razdelitev izdatkov bednostnega sklada banovine.

Sejo je dopoldne otvoril ban g. dr. Drago Marušič, nakar je bil prečitani odlok o sklicanju zasedanja ter o dnevnem redu. Namesto g. Faflika je bil imenovan za člana sveta g. S. Kühr. Na predlog najstarejšega člana g. Fl. Gajška je bila odposlana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju ter brzojavni pozdrav ministrskemu predsedniku g. dr. Sršniku ter notranjemu ministru g. Žiki Laziču. Sledil je daljši nagovor g. bana, ki je z drugim dejal:

Govor g. bana

Glede na položaj, ki zahteva, da se izvede komasacija pred volitvami, je bil prvi osnutek uredbe o sestavi glasovalnih list, o sestavi in poslovanju volivnih odborov ter o glasovalnem postopku, nekoliko izpremenjen. Uredba je sestavljena po čl. 51 zakona o občinah.

Obširno je g. ban govoril o problemu komasacije. V naši banovini je bilo dolejši 1069 občin, med katerimi so mnoge štejele komaj 100 prebivalcev. S komasacijo so se zrušile stotletja stare tradicije, marsikatera po lokalnih vidikih usmerjena čustva so ranjena, ali vse to so samo trenutne bolečine, ki jih bo zacelil čas in odtehtale koristi, ki jih bosta imela narod in država. Banská uprava je stvorila načrt, ki bo predložen pristojnemu ministrstvu v odobritev in ki bo potem postal veljaven temelj nove razdelitve občin dravske banovine. Zaradi nujno potrebnega razpisa občinskih volitev smo morali komasacijo občin izvršiti tri mesece pred potekom skrajnega zakonitega roka. Ker so vključili vsaj pажni mogoče napake in krivice, ki jih bosta tekom časa odkrila življenje in praksa, je dana možnost, da se v naknadnem postopku te krivice popravi.

Na temelju izvršene komasacije pojdemo v občinske volitve po odredbah novega zakona o občinah. Na mesta imenovanih bodo stopili od ljudstva izvoljeni in njegovo zaupanje uživajoči občinski zastopniki, ki bodo mogli v mejah veljavnih zakonov vršiti svoje naloge uspešno.

Občina predstavlja v prvi vrsti gospodarsko in socialno in ne politično enotico v običajnem pomenu besede. Reševanje političnih vprašanj ne spada v okvir njenih nalog, vendar imajo občinske volitve tudi političen pomen. Edinstveni pogledi na temeljne američne celokupne državne politike morajo biti lastni vsem čimteljem, ki jim je na podlagi veljavnih zakonov zaupana usoda države ter skrb za blagostanje. Hrbtenico pa tvori manifest Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja. Na koncu je izjavil g. ban svoje pričakovanje, da bodo gg. člani banovinskega sveta sprejeli predloženo uredbo in s tem dali možnost za izvršitev občinskih volitev.

Nato se je oglašil k besedi član g. Tavčar, ki je predlagal, naj se banovinska uredba obravnava najprej v klubu, potem šele v plenarni seji, na kar je g. ban sejo zaključil in se je nadaljevala popoldne.

Banovinski svet o občinski uredbi

Ljubljana, 4. septembra.

Popoldanska seja banovinskega sveta se je pričela šele ob 6 popoldne, ker je imel klub JNS, v katerem so skoraj vsi člani banovinskega sveta, od 3-6 zaupno posvetovanje, na katerem je prišlo, kakor je bilo razvidno iz poznejše debate na javni seji, do sporazuma v nekaterih glavnih točkah med posameznimi člani.

Splošna obravnava

V splošni debati je govoril prvi dr. Roš iz Laškega, ki je ugotovil, da komasacija občin ne bo povzročila težav, če želijo ljudstva in tudi ne nasvetom članov banovinskega sveta. Žal pa banovinski svet nima ingerence nad tem vprašanjem. V Rogški Slatini je bil sestanek ministrov, senatorjev in poslancev in dr. Roš je mnenja, da bi morali biti na sestanku poklicani tudi člani banovinskega sveta, ki bi podali svoje mnenje o komasaciji občin in o volitvah v občine. Glede volitev so tudi tehnične težave, tako da so po govornikovem mnenju v doglednem času neizvedljive. Govornik je mnenja, da bi se sklepanje o občinskih volitvah odložilo, vendar pa po precizni izjavi g. bana umika ta predlog. G. ban je namreč sporočil, da so v Rogški Slatini sklenili ministri, senatorji in poslanci, da je treba takoj prirediti s komasacijo občin, nato pa z volitvami. Predlog o odložitvi volitev ni naperjen proti vladi, govornik pa je mnenja, da govori v imenu vsega naroda, če pove, da ni narod ne želi volitev. Dr. Roš je mnenja, da narod ljubi mir, ki vlada sedaj in želi, da bi se delo pred kratkim imenovanih občinskih odborov nadaljevalo kakor do sedaj. Narod po govornikovem mnenju tudi želi, da bi prišlo čimprej do poglobitve ideje narodnega in državnega edinstva. Banovinski svetniki so prišli z naročilom somišljenikov, naj se občinske volitve ne forsirajo, vrniti pa se bodo morali s poročilom, da se volitve morajo vršiti. Člani banovinskega sveta odgovornost za volitve decidirano odklanjajo in jo prepuščajo onim, ki so v Rogški Slatini sklepali, da volitve morajo biti.

Za svobodne občinske volitve

Član banovinskega sveta Albin Prepeluh je v debati izjavil med drugim: »Dne 14. marca je izšel zakon o občinah. Ta zakon ni ideal, zlasti v gospodarskem in administrativnem oziru ne. Ta zakon je podoben mizi, ki aloni na večastih tleh in je ena noga vedno v zraku ter je težko to mizo izenačiti s tlemi. Tako je tudi z občinskim zakonom. Naša dežela je planinska, je gorata. Po gorskih deželah v naši državi in ne samo pri nas, temveč v vsej bivši Avstriji, so se razvile male občine, ki jih je lažje upravljati kakor pa velike. Velike občine so naravno nastale le po ravninah in tam, kjer so večje naselbine. Vendar pa zakona, ki te velike občine določa, mi kot posvetovalni organ spreminjati ne moremo.

Tudi v drugih ozirih zakon ni idealen. Tako določa javno glasovanje, čeprav je znano, da je bilo včasih tajno glasovanje zato uvedeno, da omogoči tistim, ki so gospodarsko odvisni, neodločiti pri usodi občin. Dobro veste, da pri javnem glasovanju vpliva občinskih na volitve, delodajalca na delavca, kako naj glasuje. Enako niso dobre določbe o kandidatih in županu.

Zaradi tega pomisleki predgovornika niso v smislu državne in notranje politike.

Ze pred vojno smo pričeli rezultate občinskih volitev razlagati politično. Drugače pa smo vedno tolmáčili občinske volitve na deželi z gospodarskega stališča in le v kraji, to je mestih, in drugo,

kjer so bile razvite močne politične organizacije, smo jih tolmáčili tudi strankarsko. Znano je bilo, da je pri občinskih volitvah na deželi gladko propadel tisti, ki v gospodarskem oziru volivcem ni ugajal, čeprav je za njim stala stranka. Če pa občina gradi most ali gasilski dom, je treba to delo vedno priznati brez ozira, kakšen viden ima, ali je »napredno« ali »nazadnjaško«, ali »komunistično« ali »klerikalno«, le da je v splošno korist. Naj se župan piše tako ali tako, treba ga je priznati, če so doklade občine, ki jih oblast odobri, uporabljene na koristnem načinu.

Ne samo, da so občinske volitve zaželjene, narod tudi želi, da so volitve svobodne in svobodne morajo biti. Le take volitve bodo gospodarsko tudi res koristile ker bodo prišli ljudje do vpliva pri upravi občin. Veste, da ljudje niso zaradi nobene druge stvari bolj razžaljeni, kakor če so odtrgani od lokalnih samouprav. Veste pa tudi, da kdor je izvoljen, se mora ravnati po zakonih. Napačna je tudi zahteva, da bi se morale kandidatne liste vezati na politično stranko. Imamo tri odobrene politične stranke v državi in ne vemo, koliko jih bomo imeli čez leto dni.

Mi tu nikogar ne predstavljamo, razen samega sebe. Mi smo bili sem poklicani, da odgovarjamo, če se nas kaj vpraša. Breli pa smo tudi dekrete in vemo iz njih, da na postopanje banke uprave ne moremo vpivati drugače, kakor s svojimi nasveti. Prepričan sem, da izražam mnenje večine naroda, če sem za to, da se ta odredba izvrši in da se izvedejo svobodne volitve.

Dr. Režek iz Novega mesta je mnenja, da komasacija občin ne bo zadovoljila 100% prebivalstva. Najhen obseg slovenskih občin pa tudi ne zadovoljuje zakonu tako, da bi se volitve sploh ne mogle po zakonu izvesti. Predlaga resolucijo ali peticijo na bansko upravo, da se pri komasaciji občin vpošteva želja prebivalstva in nasveti članov banovinskega sveta. Potem se bo zadovoljila večina prebivalstva s komasacijo.

Kar se pa volitev tiče, je govornik mnenja, da so občinski sveti gospodarski sveti in zato se morajo volitve izvesti popolnoma svobodno, tako da more vsakdo oddati glas tisti listi, kateri največ zaupa. Zato govornik ne soglaša s tistimi, ki zahtevajo, naj se kandidatne liste vezajo na odobrene politične stranke.

Golouh (Maribor) je mnenja, da je dejstvo o razpisu teh volitev že dokaz, da se notranje politično življenje razvija k onemu stanju, ki dejansko predstavlja polno moč naroda. Banovinski svet se more le veseliti, da so občinske volitve razpisane, ker more tako priti do izraza volje naroda. Naj se ta najbližja upravna enotica izroči tistim, ki so na njej zainteresirani. Potreben je tudi zakon o upravnih dekoncentracijah. Naj bodo te volitve izraz gospodarskih težav samoupravnih enot. Govornik pozdravlja to uredbo, ker vidi v njej realizacijo težav naroda in pot k normalizaciji vsega javnega življenja.

Podrobna obravnava

Pri podrobni obravnavi je banski svetnik Vontina splošno štital posamezne odstavke nove odredbe in se je debata vršila tudi splošno. K prvemu odstavku sta zahtevala člana Lovšin in dr. Lipold nekatere točnejše definicije, zlasti kdo so osebe v samoupravni službi, ki ne morejo v prvih mestih kandidirati. Babnik je mnenja, da bi ta odredba onemogočila državnim uradnikom, ki služujejo v mestih, pa stanujejo na deželi, da kandidirajo v domačih občinah. Zadrževanje je mnenja, da odredba onemogoča, da bi okoliške pridruženke občine mogle prevzeti ves vpliv na občino proti volji mesta ali trga, kamor so priključene.

K § 4. sta zahtevala dr. Režek in dr. Lipold, da mora vsak kandidat imeti spričevalo in potrdilo okrajnega glavarja, da je v nacionalnem oziru brezhiben in potrditev okrajnega glavarstva, da v zadnji službeni dobi občinskega sveta ni bil razrešen, niti ni odstopil kot občinski svetnik.

Razrešeni odborniki smejo kandidirati

Ban dr. Marušič pojasnjuje, da § 27 obč. zakona dovolj natančno določa, kateri ljudje so izključeni od kandidature. Vsako razširjanje te omejitve pa bi pomenilo kršitev zakona. Tako uredba, kakor jo zahteva dr. Lipold, pa bi imela videz pretiranih policijskih in žandarmerijskih uredb. Banovinski svet se mora postaviti na široko stališče. Mnenje dr. Lipolda je bilo potem res odklonjeno.

Naslednji členi odredbe so bili sprejeti skoraj brez debate, nekateri z majhnimi formalnimi spremembami.

Čl. 1 je v drugem odstavku za besedo »kandidatna lista«, dodano še: »v prvih dveh tretjinah«. Čl. 3. je v prvem odstavku za besedo »predlagatelj«, dodano še: »ki pa ne smejo biti kandidati«.

Čl. 10. je za besedo »župana« dodano še: »ali po županu odobrenem odborniku«.

Čl. 27. je za besedo »predsedniku« dodano »glavnega«.

Čl. 29. je v drugem odstavku za besedo »izročila« dodano »najkasneje prihodnji dan«.

V čl. 32. pa je izraz »ona občina« spremenjen v »organ one občine«.

S tem so bili vsi členi uredbe sprejeti. V obravnavi so govorili še o volitvah v komasiranih občinah. Dr. Režek pa je svojo prejšnjo izjavo glede vezanja kandidatnih list umaknil in izjavil, da je klub članov b. s. proti vezanju kandidatnih list na stranke. Pri končnem poimenskem glasovanju je bila uredba sprejeta soglasno z izjemo enega člana, ki se je zdržal glasovanja.

Seja je bila zaključena kmalu po 8 ter se nadaljuje jutri ob 9.

Novi ameriški poslanik

Belgrad, 4. septembra m. Z večeršnjim simphonom je prispel v Belgrad novi ameriški poslanik na našem dvoru g. Charles Wilson, dosedanji ameriški poslanik na romunskem dvoru. Novi ameriški poslanik že deloma pozna Belgrad, ker se je mudil kot delegat USA ob priliki kronanja blagopokojnega kralja Petra. Sedanjí ameriški poslanik v Belgradu se je rodil 1873 v Borgorju v državi Men. Vseučilišču študije je dokončal na vseučilišču v Harvardu ter se je takoj nato posvetil diplomatski službi. Do leta 1928 je bil za poslanika v Sofiji, nato pa v Bukarešti, odkoder prihaja v Belgrad.

Cez Rokavski zaliv

Pariz, 4. septembra b. Nemška plavalka Elza Koch, ki je pred nekaj dnevi skušala preplavati kanal in je morala tik pred ciljem odstopiti radi premočnega protitoka, je ponovno startala večeraj ob 8.30 zjutraj. Ponoči ob 12.30 pa je startala tudi angleška plavalka Eva Colleman.

Herriot v Rusiji: Anglija pozorna

Moskva, 4. septembra b. Herriot je obiskal v soboto predsednika sveta ljudskih komisarjev, Molotova. Zvečer mu je priredil Litvinov svečano večerjo. V »Izvestiju« piše Karlo Radek ponovno o Herriotovem prihodu in naglaša, da imata Francija in Rusija številne skupne interese ter da se bodo odnosi med obema državama po prihodu Herriota še bolj poglobili.

V nedeljo je pa pregledal v spremstvu francoskega veleposlanika osrednjo tovarno letal, kjer so mu pokazali model novega velikega ruskega letala. Na besede upravitelja tovarne, da se bo s tem letalom lahko brez pristanka poletelo iz Moskve v Pariz, je Herriot odgovoril: »Mi vas bomo v Parizu pričakovali z veseljem in vam priredili pri-

srečen sprejem. V knjigo za goste je Herriot napisal, da ima najboljše vtise o svojem potovanju po Rusiji.

London, 4. septembra b. Potovanje bivšega predsednika francoske vlade Herriota v sovjetsko Rusijo spremlja angleški tisk z veliko pozornostjo in skoraj vsi listi objavljajo vesti o prihodu in sprejemu Herriota v Rusiji. V dolgem članku o evropski politiki poroča danes Disley Huddlestona v »Observerju« med drugim sledeče: »Rusija je začela igrati v evropski diplomaciji odločilno vlogo. Obisk bivšega francoskega vladnega predsednika Herriota v Moskvi je za evropsko politiko velikega pomena, dasiravno je zasebnega značaja.

„Nemčija pripravlja vojno“

Praga, 4. septembra b. Predsednik senata Donat je večerj izjavil na neki skupščini v severnem češkem kopališču »Katarina« pred 2000 osebami, da mora Češkoslovaška z največjimi žrtvami vzdrževati močno armado, da lahko odbije strujo, ki prihaja iz Nemčije. Nemčija pripravlja krvavo vojno in boče, da reorganizira tudi Češkoslovaško. Ves češkoslovaški narod pa mora na to odgovoriti, da noče revizije meja. Če bo Nemčija še naprej toliko s pestjo, potem tudi češkoslovaška pest ne bo mirovala. Češkoslovaška ne želi od nikogar ničesar in tudi nikomur ničesar ne da.

Sunek na desno v Spaniji

Pariz, 4. septembra. b. »Journal« poroča iz Madrida, da je večerj 9500 občinskih zastopnikov iz Španije volilo člane španskega ustavnega sodišča. Volitve so pokazale znaten političen pomik na desno. Kljub živahnj propagandi socialistov v baskih pokrajinah, so bili izvoljeni štirje monarhisti. Pokrajina Navara, Leon, Galicija in Katalonija so izvolile vsaka po dva pristaša radikalnih avtonomistov. Listi so prepričani, da se bo ta pokret posebno odrazil pri bodočih parlamentarnih volitvah.

Pol milijarde Din za parado

Pariz, 4. septembra. (a.) Berlinski poročevalec »Intransigent«, Henri Adam javlja, da je nacionalno socialistični kongres v Nürnbergu veljal nemsko vlado 22 milijonov mark (skoro pol milijarde Din).

Ob kongresu v Nürnbergu so nemške železnice prevozile blizu pol milijona potnikov. Razen 470 rednih vlakov je dala železniška uprava na razpolago še 350 posebnih.

Na avstro-nemški meji

Linz, 4. septembra c. Na avstrijskobavarski meji je prišlo ponovno do težkih incidentov. Neznani storilci, najbrže pobeželi narodni socialisti so v noči od sobote na nedeljo z dinamitom razstrelili carinsko stražnico na avstrijskobavarski meji nedaleč od Haselbacha. Še prej pa so spustili v zrak leseno barako carinske straže nedaleč Fuchstoda. V nedeljo popoldne pa so opazile avstrijske straže, da so se trije narodni socialisti približali njihovi postaji pri Hamdingu in jo najbrže tudi hoteli poslati v zrak.

Dunaj, 4. septembra. c. Danes popoldne je policija nenadoma obkrožila neko gostilno v sedmem okraju v Burggasse in tam izvršila hišno preiskavo. V zadnji sobi gostilne je našla skupino narodnih socialistov, ki so imeli sejo. Aretiranih je bilo osem oseb.

Letalska nesreča na Dunaju

Dunaj, 4. septembra. c. Večerj popoldne se je pripetila sredi mesta huda letalska nesreča. Sportno letalo, na katerem sta se vozila dva potnika, se je moralo spustiti sredi mesta v kanal Donave. Samo hladnokrvnosti pilota se je zahvaliti, da se pri tem ni nihče ponesrečil. Ko se je v višini 800 metrov nenadoma ustavil motor, je pilot začel krožiti nad mestom, da bi našel ugodni kraj za pristanek, moral pa se je spustiti v vodo dunajskega kanala. Prvi potnik, nek študent, je pravočasno skočil iz letala in se rešil s plavanjem. Drugi potnik, neka ženska, pa ni znala plavati in je ostala v letalu. Ko je letalo padlo v vodo, ji je hladnokrvni pilot priskočil na pomoč in jo držal tako dolgo nad vodo, da je prišel reševalni čoln, ki je potem rešil oba.

Hmeli

Zalec, 4. septembra. Ob mirnem povpraševanju so bile večerj in danes nakupljene samo manjše množine letošnjega pridełka. Cene so ostale nespremenjene in notirajo 80-95 dinarjev za kg. Večje partije prvotnega blaga pa so v zelo čvrstih rokavih pride prav težko do zaključka. Zato so se kupovale pretežno le manjše partije in drugovrstno blago po cenah 80-85 dinarjev, izjemoma 90 Din za kg, kakršna je bila pač kakovost in množina.

Zatec, 4. septembra. Cene so ostale čvrste in neizpremenjene. Zatski hmelj letošnjega pridełka notira po 105-114 Din. Hmeljarji so rezervirani in so se zato danes prodale le manjše množine blaga in sklenile le manjše partije.

Drobne vesti

Celje, 4. septembra. Na državno realno gimnazijo se je letos vpisalo 832 dijakov in sicer 567 dijakov in 265 dijakin.

Zagreb, 4. septembra. b. Ban dr. Perič je razpisal občinske volitve za 8. oktobra letos. Za 8. oktobra so razpisane tudi volitve v drinski in primorski banovini.

Gradec, 4. septembra. b. V Mettersdorfu blizu Gradača je trčil jugoslovanski avto v motorno kolo. Na motorju sta se vojila vojak Johann Spreitz in trgovski pomočnik Viktor Hermann. Oba sta bila smrtonesno ranjena. Jugoslovanskega šoferja so aretirali.

Varšava, 4. septembra b. Poljska polarna ekspedicija se je po 14 mesecih raziskovanja na Medvedjih otokih vrnila v Varšavo.

Moskva, 4. septembra. (a.) Tas demantira vesti, da bi se bila ponesrečila sovjetska vodilna zrakoplovka »V 5« in »V 3«.

Pariz, 4. septembra. AA. Iz Havane poročajo, da je orkan, ki je zadnje dni divjal na Kubi, zahteval več ko 100 smrtnih žrtev. Več tisoč ljudi je ranjenih, okoli 100.000 jih je pa brez strehe.

Pariz, 4. septembra. (a.). Z Azorov poročajo, da je prišlo v tamkajšnjih kaznilnicah do pobune med kaznjenci. Ječarji so morali rabiti orožje. Pri tem je našlo smrt 20 kaznjencev, ranjenih je pa sedem.

Palmbeach, 4. septembra. (a.). Parnik »Wester«, ki ima 7000 ton in 23 moč posadke, je brezčično prošil pomoči, ker je izgubil vijak.

Osebnosti

Belgrad, 4. septembra. (a.) Za člane upravnega odbora DHB so imenovani: Marko Buletić, trgovec iz Belgrada, Mihajlo Lj. Jovanović, divizijski general iz Belgrada, Toma Milošević, bivši predsednik četinskih občin, Aca Dinjić, trgovec iz Belgrada, dr. Juraj Tomić, šef Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine iz Beograda, za člana nadzornega odbora DHB pa Vasa Dimoć, gimnazijski ravnatelj v p. iz Beograda.

Belgrad, 4. septembra. m. V 7. pol. skupino je napredovala na glasbeni akademiji v Zagrebu Marija Pinat.

Iz učiteljske službe

Belgrad, 4. septembra. (a.) Premeščeni so sledeči učitelji in učiteljice v dravski banovini: Marija Brandsteter iz Zg. Tuhinja, okraj kamniski v Smednik, okraj kranjski; Marija Cepuder iz Kelnice, okraj Sp. lendavski v Ptuj;

Mirko Čujnik iz Lokavcev, okraj ljutomerski, k Sv. Jakobu v Slov. goricah, okraj Maribor, levi breg;

Iva Draksler iz Dobrnjač, okraj novomeški v Griblje, okraj črnomeljki;

Antoniija Ferjančič iz Togovca, okraj ljutomerski v Vuhred, okraj prevajski;

Janko Kokotec iz Dob. polja, okraj Kočevje v Staro cerkev, okraj Kočevje;

Mira Kraker iz Rake, okraj krški v Leskovec v istem okraju;

Ilanko Lisa iz Rajhenava, okraj kočevski v Smarje-Sap, okraj Ljubljana-okolica;

Vida Mauer iz Rajhenburga, okraj brežiški v Dolso, okraj Ljubljana-okolica;

Alojzij Peterlin iz Skofje Loke v Kamnik; Srečka Polšakova iz Runca, okraj ptujski v Dragatuš, okraj črnomeljki;

Danica Pokorn iz Mošenj, okraj radovljški v Olševke, okraj kranjski;

Miroslav Podgornik iz Polenšaka, okraj ptujski v Ptuj;

Eliza Roškar iz Vinje, okraj konjiški v Sent Jurij v Slov. goricah, okraj Maribor levi breg;

Josip Sigmund iz Starega brega, okraj kočevski v Staro cerkev, okraj kočevski;

Cezar Sanein iz Trebeljnega, okraj krški v Breg, okraj ptujski;

Antoniija Škerle iz Komende, okraj kamnški v Bevke, okraj Ljubljana-okolica;

Elizabeta Triha iz Blagovne, okraj celjski v Ljutomer;

Alojzij Tomšič iz Fokovcev, okraj Murska Sobota v Ormož, okraj ptujski;

Ivan Veliček iz Sv. Jakoba v Slov. goricah, okraj Maribor levi breg k Sv. Barbari v istem okraju.

Belgrajske vesti

Belgrad, 4. septembra b. Pred tukajšnjim okr. sodiščem je bil danes obsojen lastnik in glavni urednik »Pravde« Domjan Sokić na 2 meseca zapore in 14.000 Din globe. Kakor znano, je tukajšnji dnevnik »Politika« vložil tožbo proti glavnemu uredniku »Pravde« radi napadov na »Politiko«, ki so bili objavljeni v »Pravdi«.

Belgrad, 4. septembra. m. Jutri zvečer bo tukaj prijateljska tekma med starima rivaloma BSK in Jugoslavijo.

Belgrad, 4. septembra. m. Na današnji seji izvršilnega odbora mednarodne nogometne zveze se je sprejel sklep, da se bodo vršile nogometne tekme za svetovno prvenstvo takole: Švica: Jugoslavija 24. t. m. v Belgradu. Jugoslavija: Romunija v Bukarešti, Romunija: Švica v Curihu.

Jesenske konjske dirke na Bledu

Na praznik Malega Šmarna dne 8. septembra t. l. se vršijo na Bledu na dirkališču v Zaki velike konjske dirke, ki obsegajo naslednje točke,

1. Dirka letovišča Bled. Enovprezna dirka za tri- do 12letne dirkače jugoslovanske reje. Proga 2100 m; za vsakih 2000 Din 20 m doklade; maiden 20 m, 3letni 40 m popusta. Nagrade: 2000 Din (1000 Din, 500, 300, 200). Prijavnina 50 Din.

2. Kmečke dirke. Enovprezna dirka za kmečke toplokrvne konje z zapravljički. Dodatki in popusti po oceni komisije. Proga 2000 m. Prijavnina 20 Din. Nagrade 1500 Din (600, 400, 300, 200).

3. Jahalna galopna dirka. Galopna dirka brez zaprek in brez izenačenja teže za lahke kmečke konje (športni konji izključeni). Proga 1600 m (dvakrat naokrog). Prijavnina 20 Din. Nagrade 1200 Din (600, 300, 200, 100).

4. Dirka dravske banovine. Enovprezna dirka za 3- do 12letne ameriške dirkače jugoslovanske reje. Proga 2200 m; za vsakih 1000 Din 20 m doklade, maiden 20 m in 3letni 40 m popusta; za vsakih 500 Din 20 meetingski dodatek. Prijavnina 50 Din. Nagrade 2200 Din (1000, 600, 400, 200).

5. Gorenjske dirke. Enovprezna dirka za mrzlokrvne kmečke konje s kmečkimi vozovi. Proga 1000 m (enkrat naokrog). Razpored starta določi komisija. Prijavnina 20 Din. Nagrade 1000 Din (400, 300, 200, 100).

6. Jahalna galopna dirka z zaprekami. Jahalna galopna dirka z zaprekami za 4letne in starejše jugoslovanske konje. Proga 2400 m. Trde zapreke ne nad 60 cm visoke. Prijavnina 30 Din. Nagrade 2000 Din (1000, 500, 300, 200).

Omenjene dirke bodo jako zanimive in tudi izvedba bo zelo olajšana, ker je dirkališče v Zaki zelo popravljeno. Tudi za brezhbene potek je prelobrljeno, saj bo sodelovalo v vodstvu dirke Kolo jahačev in vozačev. Ker so določene za zmagovalce precejšnje nagrade, je pričakovati, da bodo jesenske konjske dirke na Bledu ne samo merilo naše konjereje, marveč tudi športni dogodek prve vrste v tej panogi.

Želeti je, da postanejo jesenske konjske dirke na Bledu stalna prireditel v prospek naše konjereje in povzdigo plemenitega konjskega sporta.

Uredba o občinskih volitvah

Ljubljana, 4. septembra.

Banovinski svet Dravske banovine je po oblasti iz § 51 zakona o občinah na svojem izrednem zasedanju z dne 4. septembra 1933 dobil v razpravo nastopno

uredbo

o sestavi kandidatnih list, o sestavi in o poslovanju volivnih odborov in o glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov v Dravski banovini.

I. Kandidatne liste

§ 1. Občinski odbori se volijo po kandidatnih listah, ki morajo vsebovati toliko kandidatov in namestnikov, kolikor ima občina odbornikov, izvedenih primere iz § 48. zakona o občinah.

V novih združenih občinah mora kandidatna lista vsebovati najmanj po enega kandidata in namestnika iz vsake doslej samostojne občine, ki je prešla v celoti ali deloma v sestavo nove občine.

Za občinskega odbornika more biti izvoljen tisti član občine, ki ima volivno pravico po zakonu o volivnih imenikih in ki je dovršil 25 let ter od izvolitve ni izključen.

Osebe, ki ne govorijo in ne pišejo službenega jezika, in osebe, ki so v aktivni državni ali samostojni službi, kakor tudi duhovniki ne morejo biti postavljeni za kandidate na prvih šestih mestih kandidatne liste.

§ 2. Kandidatna lista vsebuje: rodbinsko in rojstno ime, poklic in bivalične kandidatov in namestnikov, datum in kraj izdaje in podpise predlagateljev.

Lista se označi z rodbinskim in rojstnim imenom nosilca liste.

Vsaka kandidatna lista sme imeti svojega predstavnika in namestnika v volivnem odboru. To se označi na kandidatni listi pod imeni kandidatov. Pri občinah, kjer se glasuje na več voliščih, se določita predstavnik in namestnik lahko za vsako volišče.

Kandidatna lista mora biti sestavljena po obzoru, ki je priložen tej uredbi.

§ 3. Kandidatno listo mora podpisati v občinah s do 1000 prebivalcev 20, do 4000 prebivalcev 40, čez 4000 prebivalcev 60 predlagateljev.

Predlagatelji kandidatne liste ter predstavniki liste in njih namestniki v volivnem odboru morajo biti vpisani v stalni volivni imenik dotične občine.

Vsak volivni upravičenec sme podpisati samo eno kandidatno listo.

Pisni predlagatelji podpisajo kandidatno listo sami, nepisnega pa podpisajo od njega pooblaščenca, kar potrdita na listi dva pisnena volivca kot prič. Nikdo pa ne sme podpisati več nego deset nepisemenih predlagateljev.

§ 4. Kandidatno listo, popravljeno ali izpremenjeno po § 40. zakona o občinah, podpisajo najmanj polovica predlagateljev, ki so podpisali prvotno listo.

§ 5. Voli se po volivnih imenikih na toliko voliščih, kolikor je teh imenikov (ločenih zvezkov volivnega imenika).

II. Volivni odbor

§ 6. Za vsako volišče se sestavi volivni odbor, ki sestoji iz treh članov in prav toliko namestnikov.

Predsednik volivnega odbora postavi okrajni načelnik najkasneje v petih dneh pred volitvami in sicer izmed pisemenih volivcev dotične občine. Predsednik ne sme biti obremenjen kandidat.

V istem roku postavi predsednik občine (župan) dva občinska odbornika za člana.

Za vsakega člana se obremenjuje tudi namestnik.

Člana volivnega odbora in njih namestnika obvesti okrajni načelnik osebno predsednik občine (župan) takoj, a najkasneje v 24 urah o njih postavitvi s pisnimim odlokom.

Namestnik zastopa člana volivnega odbora, kadar bi bil ta zadržan.

§ 7. V občinah z več volišči posluje tudi glavni volivni odbor, ki sestoji iz predsednikov vseh volivnih odborov in enega občinskega odbornika ali njegovega namestnika.

Tega občinskega odbornika in njegovega namestnika postavi predsednik občine (župan) istočasno s postavitvijo članov volivnih odborov. Postavitvev mu sporoči pisмено najkasneje v 24 urah. Predsednik glavnega volivnega odbora je po letih najstarejši predsednik volivnih odborov poedinih volišč.

§ 8. Ako kdo od članov volivnega odbora ali njih namestnikov ali po občini postavljeni član glavnega volivnega odbora ali njegov namestnik iz opravičenih razlogov ne bi mogel sprejeti poverjene mu funkcije, mora to v 24 urah po prejetem pismenem obvestilu sporočiti oblastu, ki ga je postavilo. To oblastvo oceni navajane razloge in če treba postavi drugo osebo.

Funkcija predsednika in članov volivnega odbora in glavnega volivnega odbora je častna.

§ 9. Volivni odbori sklepajo z večino glasov. Ob enaki razdelitvi glasov velja, da je usvojeno to, za kar je glasoval predsednik.

Predstavniki kandidatnih list imajo pravico, da prisostvujejo poslom volivnega odbora kakor tudi glavnega volivnega odbora ves čas volitve, in da stavijo pripombe, ki se morajo na njih zahtevo vpisati v zapisnik.

§ 10. Na dan volitev ob 6 zjutraj se sestanejo vsi člani volivnega odbora, odnosno njih namestniki na volišču, kjer prejmejo od predsednika občine (župana) proti potrditvi stalni in abecedni volivni imenik, glasovalni seznam, zapisnik, kandidatne liste, občinski pečat, en izvod zakona o občinah in to uredbo ter potrebni pisalni material.

Vse kandidatne liste pritrli volivni odbor na vidno mesto v sobi, kjer se bo glasovalo.

Ako bi pristojno sodišče potrdilo eno samo kandidatno listo, se glasuje samo za to listo.

§ 11. Ko je volivni odbor prejel vse, kar je potrebno in kandidatne liste pritrli na svoja mesta, sestavi o tem zapisnik, v katerem je posebej navedli vse prejete kandidatne liste. Zapisnik podpisajo vsi člani volivnega odbora. Vse to se mora izvršiti do 7 zjutraj.

Nato odredi volivni odbor pričetek glasovanja.

§ 12. Občina je dolžna dati volivnemu odboru na razpolago potrebno število pomožnega pisarniškega osebja in pisalni material. Ona določi tudi poslopje za glasovanje. To poslopje ne sme biti božji hram. Ako poslopje samo ni dovolj prostorno, mora imeti primerno dvorišče, ki se da zapreti.

Najkasneje 30 dni pred volitvami objavi občina dan volitev ter kraj in poslopje, kjer se bo glasovalo. V ta rok ne štejata dan objave in dan volitev.

III. Glasovanje

§ 13. Glasovanje traja neprekinjeno od 7 do 18. Samo če nastane nered, se sme s pristankom odborove večine prekiniti za čas, dokler se ne porne red.

Povod nereda in čas, za katerega so se morale volitve prekiniti, se zapiše v zapisnik.

Ob 18 se dvorišče ali poslopje, če dvorišča ni, zapre, in nihče se ne sme več niti pustiti. Vendar se od glasovanja ne smejo izključiti volivci, ki so prišli v volivno poslopje, odnosno dvorišče še pred 18, najsi traja glasovanje kolikor koli. Če se je moralo glasovanje radi nereda prekiniti za dalj ko eno uro, se za toliko časa po 18 nehalo volivci puščati na dvorišču.

§ 14. Ves čas glasovanja mora za glasovalno mizo sedeti predsednik volivnega odbora ali njegov namestnik in vsaj še en član volivnega odbora ali njegov namestnik.

§ 15. Volivni odbor je odgovoren za to, da se volitev izvrši zakonito. Člani volivnega odbora se morajo vzdržati vsakega vplivanja na volivce.

Predsednik volivnega odbora je odgovoren za to, da se pri glasovanju vzdržuje red in zakonitost. Če treba, sme zahtevati pomoč od občinskega ali državnega oblastva, ki se mora njegovi zahtevi odzvati.

§ 16. Volivci smejo glasovati vsak samo enkrat, samo osebno, na volišču svoje občine in samo za eno izmed potrjenih kandidatnih list. Predsednik in člani volivnega odbora, ki poslujejo izven kraja svojega bivališča, glasujejo kot prvi na volišču, kamor so odredeni. Pred glasovanjem pa se morajo izkazati s potrdilom predsednika občine (župana), da so vpisani v stalni volivni imenik dotične občine.

§ 17. Volivni odbor vodi dva seznama: glasovalni seznam (knjiga za vpisovanje glasovalcev) in poseben seznam za vsako kandidatno listo.

V glasovalni seznam se vpisujejo glasovalci po redu kakor so pristopili k glasovanju. V posebnem seznamu se vpisujejo glasovalci, ki so glasovali za določeno kandidatno listo.

§ 18. Ves čas glasovanja se mora voditi zapisnik o vsem, kar se zgodi in kar smatra katerikoli član volivnega odbora za vredno, da se zapiše. Zapisnik podpisajo vsi člani odbora. Vsak član odbora sme oddati ločeno mnenje in podati svoje pripombe.

§ 19. V sobi, kjer se glasuje, se puščajo volivci po eden ali več, toda nikdar več nego po pet naenkrat.

§ 20. Vsak volivec mora, ko stopi v glasovalno sobo, preden glasuje, povedati glasno, da ga slišijo vsi člani volivnega odbora, ime, priimek in poklic, v občinah z več volišči pa tudi svoje stanovanje.

Ako volivec ni v volivnem odboru ne pozna, ga predsednik odbora, ko se je uveril, da je volivec vpisan v volivni imenik, vpraša, ali je res oni, pod čigar imenom se je javil k glasovanju ter ga opozori na zakonite posledice, če bi glasoval na tuje ime. Če volivec potrdi, da je on tisti, pod čigar imenom se je javil k glasovanju, se mora o tem neznanim volivcu sestaviti zapisnik, v katerega se zabeleži njegov osebni popis kakor tudi ulica in hišna številka stanovanja. Predsednik ima pravico odrediti, da se tak neznani volivec tudi takoj fotografira odnosno daktiloskopira. Ako tak neznani volivec na zahtevo odbora o svoji identiteti ne predloži dokazil, ki bi bila po presoji odbora zadostna, ga odbor ne sme pripustiti k glasovanju. Ako se v volivnem odboru glede volivca pojavi dvom o njegovi identiteti, mora odbor odločiti z večino glasov, ali se tak volivec pripusti k glasovanju ali ne.

Predsednik volivnega odbora mora vsakemu volivcu pokazati vse kandidatne liste in ga vprašati, za katero listo glasuje. Ako volivec ni pismen, mu mora predsednik ali član odbora na njegovo zahtevo prečitati vsa imena nosilcev kandidatnih list. Ako se vse to ne zgodi, ima vsak član odbora pravico, da temu ugovarja in da, ko se glasovanje izvrši, zabeleži v zapisnik protest proti nepravilnemu postopanju odbora.

Volivec glasuje za listo javno s tem, da imenuje nosilca kandidatne liste, za katero hoče glasovati. To se vpiše v poseben seznam za določeno listo.

§ 21. Ko je volivec oddal glas, mora oditi z volišča. Za volišče se smatra poslopje, v katerem se glasuje, in njegovo dvorišče.

§ 22. Volivec, ki radi težke telesne hiše ne bi mogel glasovati na v § 20. predpisani način, sme privedi pred volivni odbor pooblaščenca, ki glasuje mesto njega. O dopustnosti takega glasovanja v konkretnem primeru sklepa volivni odbor ter vpiše svoj sklep v zapisnik.

§ 23. Volivni odbor ne sme zabraniti nikomur, ki je vpisan v stalni volivni imenik, da ne bi glasoval. Če pa ima odbor ali poedini član odbora kaj pripomniti, mora odbor ali oni član, ki ima kaj pripomniti, to postaviti v zapisnik. Ako se volivec prijavi h glasovanju, pa je na njegovo ime že glasoval kdo drugi, mora predsednik volivnega odbora, potem ko je postopal po § 20. in se nedvomno uveril, da je volivec identičen z onim, ki je vpisan v stalni volivni imenik, odrediti, da se njega ime, priimek in poklic vpiše v poseben seznam, ki se vodi kot seznamek za take osebe, ne sme ga pa pripustiti h glasovanju. Ta seznamek priloži volivni odbor volivnim spisom, v volivnem zapisniku pa je tak primer zabeležiti in navesti število takih oseb.

§ 24. Ko se glasovanje konča, se mora takoj prešteti po glasovalnem seznamu, koliko volivcev je glasovalo. To število se mora zapisati z besedami na koncu seznama, pod tem se morajo podpisati vsi člani volivnega odbora.

§ 25. Ko se je to zgodilo, se mora zabeležiti v zapisnik: ob katerem času je bilo glasovanje zaključeno, koliko volivcev je glasovalo v seznamu glasovalcev in vse drugo, kar se nanaša na potek volitev, pa ni bilo zabeleženo že prej. Vsi člani volivnega odbora se morajo podpisati, vsak od njih ima pravico, da poda ločeno mnenje in pripombo.

§ 26. Po vsem tem se prične šteti glasovi, oddani za poedine kandidatne liste. Na koncu vsakega seznama se zabeleži, koliko volivcev je glasovalo za določeno listo. To število se mora zapisati z besedami na koncu seznama, pod tem se morajo podpisati vsi člani volivnega odbora.

Ko se je tudi to zgodilo, se zapisnik zaključuje, podpisuje od vseh članov volivnega odbora in opremi z občinskim pečatom.

Vpis odvojenih mišljenj in pripomb o delu volivnega odbora je tudi tu še dopusten.

§ 27. V občinah z več volišči morajo volivni odbori takoj, ko so na navedeni način prešteli glasove ter zaključili in podpisali zapisnik, vložiti vse spise v zavoji, ki se zapeljejo in ki ga predsednik volivnega odbora takoj nese v občinski urad in tam proti potrditvi izroči predsedniku volivnega odbora.

§ 28. Če je več kandidatnih list, proglasi volivni odbor, odnosno glavni volivni odbor, da sta izvoljeni dve tretjini kandidatov iz tiste liste, ki je dobila največje število glasov. Če dobita dve najmočnejši kandidatni listi enako število glasov, je treba volitve drugo prihodnjo nedeljo ponoviti, kar mora predsednik občine (župan) objaviti, brž ko ga o tem obvesti volivni, odnosno glavni volivni odbor.

Ostanek odborniških mest se dodeli kandidatom tako: število glasov vsake ostalih kandidatnih list, prav tako pa tudi število glasov najmočnejše kandidatne liste, če je dobila absolutno večino glasov, se deli z 1, z 2, s 3 in tako po vrsti, ter vzame z list, ki imajo največji količnik, po vrsti po en odbornik do potrebnega števila.

Če dva kandidata ne moreta priti v odbor, ker imata enak količnik, odloči žreb, kateri izmed njiju pride v odbor.

§ 29. Volivni odbor, odnosno glavni volivni odbor izda takoj po končanem poslu pismeno rešitev o izidu volitev, ki se še istega dne razglasi na občinskem domu (občinski deski).

En izvod rešitve izroči volivni, odnosno glavni volivni odbor z volivnimi spisi vred predsedniku občine (županu), drugega pa pošlje okrajnemu načelniku.

§ 30. Če se glasovanje na dan volitev radi nereda ali iz kakršnihkoli razlogov na enem ali na več voliščih ni izvršilo, odredi volivni odbor takoj, da se izvrši glasovanje na vseh teh krajih prihodnjo nedeljo. Pri tem glasovanju se postopa povsem tako kakor pri prvem glasovanju. Da se bo naknadno glasovalo, mora objaviti predsednik občine (župan) v občini istega dne, ko mu to volivni odbor javi.

§ 31. Izvoljene občinske odbornike obvesti predsednik občine (župan) o njih izvolitvi s pisnimim obvestilom, s katerim se morajo pri prevzemu poslov izkazati.

§ 32. Dokler se nove združene občine ne organizirajo, opravlja vse posle, ki spadajo po tej uredbi v pristojnost občine, ona občina, ki je dala novi občini največ prebivalcev.

§ 33. Ta uredba stopi v veljavo, ko jo odobri minister notranjih poslov, a obvezno moč dobi z dnem razglasitve v »Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine«.

Veličastna verska manifestacija v Šmarju pri Jelšah

1900-letnico smrti Kristusa Kralja smo proslavili o Šmarju pri Jelšah z evharističnim kongresom dne 3. sept. 1933. Kongresu so se udeležili fare šmarske in rogaške dekanije ter štiri fare kozjanske dekanije. Po vseh farah so se s tridnevnimi pripravljali v molitvah na današnji dan. V soboto, dne 2. sept. 1933 ob 16 je prišel v Šmarje prevz. knezoškof dr. Iv. Tomažič, ki se je z ostalo duhovščino udeležil slavnostne akademije v Katol. domu, ki se je končala z uprizoritvijo misterija »Slehnika«. Pri nabitosti polni dvorani je prevz. g. knezoškof občudoval poštrevnost in duhovno moč naše mladine.

Ves trg je bil v zastavah, hiše so bile okrašene z vencji, zvečer pa so za pol ure vsi tržani razsvetlili svoja okna. Veličasten je bil prizor: skrivnostno so brlele lučke po oknih in balkonih v znak naše žive vere v presv. Evharistijo.

V najmočnejšem obsegu pa se je vršil drugi dan Evharistični kongres: Pontifikalno sveto mašo s slavnostnim govorom je imel

Proslava Odrešenja v Trziču

Obširna je kranjska dekanija in trziški kot je že itak znan, da živi rad precej svoje življenje. Tovarne in obrt prinašajo tu svojsko življenje in zlasti Trziče ima izrazite delavce, ki delajo in živijo v istem kraju. Tudi na versko življenje ima ta okolnost stalnosti velik vpliv. Znani so Trzičani po svoji vnemi za vsak, tudi verski napredek. In okolica jih seveda rada posnema.

Jako posrečen je bil načrt, da se je vršila proslava Odrešenja za trziški kot posebej. Bila je v resnici veličastna izpoved žive vere našega ljudstva. Res, mnogo je bilo govorjenja in razpravljanja o procesiji, ki je bila v nedeljo zvečer za zaključek v Trziču, a vsaka župnija je doživela te dni tudi prenojenje src. V Trziču so prejeli vsi otroci sv. obhajilo, žene in dekleta so jih spremljale pri tej lepi pojedini, zaostali pa niso tudi možje in fantje. V nedeljo zjutraj se je zgrnila dobesedno kar vsa župnija okoli obhajilne mize. Tri večera pred nedeljo so imeli posamezni stanovci v večerni uri češčenje sv. R. T. Ljudsko petje je odmevalo po cerkvi, ki jo je vsak stan napolnil, da smo kar strmeli. Niso peli samo otroci, žene in dekleta, tudi možje in fantje so v soboto zvečer peli po celi cerkvi, ko so imeli svojo pooblastnost. V sosednjih župnijah seveda v gorečnosti niso zaostajali. Ze v soboto se je pripeljal v Trziče prevzvišeni vladika knezoškof dr. Gregorij Rožman. Zvečer in v nedeljo zjutraj je vneto spovedoval moške. V nedeljo dopoldne je odšel v Predoslje, kjer se je vršila proslava Odrešenja za ostalo kranjsko dekanijo, popoldne se je pa vrnil zopet med nas. Ko je stopil ob šestih na prižnico, v cerkvi ni bilo več praznega prostora, a okrog cerkve so se zgrinjale k procesiji množice iz okoliških fara, vsaka s svojim križem in banderco. Ko je legel mrak na zemljo, se je procesija začela pomikati in Trziče je zazarel v lučih. Nekateri prizori so bili nepopisno lepi, a vse je prekalen pogled na cerkvo sv. Andreja ob zaključku trga, ki je žarela v razsvetljavi, a poleg tega jo je od časa do časa ožarjal umetni ogenj. Spodaj pa v vhodu v cerkev je visela slika Kristusa v ječi s primerno dekoracijo. Procesija sama je izgledala kakor dolga veriga luči, ki se je odvila od farne cerkve in se vrnila zopet k nji nazaj. Procesijo so otvorne okoliške fare Duplje, Kovor, Križe, Podbrezje in Lom. Pa je bilo že teh za eno dobro procesijo. Pri vsaki fari je bil pevski zbor in tako se je pesem prelivala v pesem in molitev nad dolge in dolge predele. Sledili so otroci in tem nepregledna vrsta deklet in žena trziške fare. Za četo gasilcev je stopala cerkvena godba, a tik pred duhovščino cerkveni moški pevski zbor, ki je s svojim ubranim petjem veličastnost procesije zelo povzdignil. Za nebom so stopali odličniki, katerim je sledila vrsta mož in fantov, ki je kar ni hotelo biti konca. Če bi poročali po videzu, bi napisali številko 5000, a točno štetje je dognalo, da se je procesije udeležilo 3350 ljudi, ki je za tako majhen okoliš pač častna številka.

Procesija se je pred župniščem zgrnila okrog oltarja, ki ga je krasil simbol Odrešenja — križ. Jednatim besedam g. župnika Vovka je sledila posvetilna molitev vseh navzočih.

Pravijo, da take manifestacije Trziče še ni videl in tako dolg spreved se po Trziču tudi že dolgo ni razvil. Saj je bilo vsa v čast Kristusu — Kralju naših duš.

Tudi okna že kradejo

Primskovo pri Litiji.

Uzmoviči so postali že sila predrzni. Pred meseci smo poročali, da so vdrli v stanovanje šolskega upravitelja, sedaj so pa odnesli še eno okno. Tudi zastorček bi se morda še lotili, da da jih ne bi Hribarjeva mama še pravočasno spravila na varno. Ljudje so v večnem strahu, posebno sedaj, ko imajo toliko dela in so primorani zapustiti hišo.

Letina je grozno zaostala. Suša velika, dežja pa malo. Sadja ne bo nič. Lani je bilo precej fižola, letos pa tudi tega ne bo. Grozde bo tudi pozno. Obrali bomo menda o sv. Miklavžu. Konec prejšnjega tedna je malo deževalo. Marsikaj se bo še popravilo, a za večino pridelkov je že prepozno. Kaj bo, kaj bo, tarnajo kmetje. Vsega je vedno manj, beračev in postopačev pa vedno več. Posebno veliko jih je iz južnih krajev.

Šola se je pričela in koj je prišlo nekaj več življenja v našo gorsko vas. Tudi šolsko poslopje je sedaj prijaznejše, ker je pobeljeno. V šolo hodi 125 otrok, ki jih poučuje samo en učitelj. Letos so razpisali še eno učno mesto, pa ni bilo prosilcev, ker primanjkuje zato primerne stanovanja. Potrebna bi bila pač nova šola, a o tem danes ne more biti govora, ker je občina prerevna.

Zakaj ni gospod doktor ne strpen, ker ta tramvaj zopet ne pride? Ali ni od tega čakanja že ves besen? Nikakor ne! Saj on je odlične

Ki-Ki bonbone in ti ga pomirujejo

Kdor je Ki-Ki se počuti bolje

Kdor je Ki-Ki ta je dobre volje,

Ki-Ki čudo osvežuje, se prileže, prija.

Proizvod: Union, Zagreb.

Auto povozil kolesarja

V nedeljo popoldne okoli 5 se je peljala iz Kamnika proti Ljubljani skupina kolesarjev. Med njimi je bil tudi 21 letni kovač Alfred Brandt iz Kamnika, zaposlen v Ljubljani.

Nedaleč od Kamnika je kolesarjem pridrvel nasproti neznan avto iz Belgrada, ki se je zaletel v brezskrbnega Brandta s takšno silo, da je fant v velikem loku odletel s kolesa na cesto in obležal nezavesten. Ponesrečenec je nujno prvo pomoč kamniški zdravnik, nato pa je bila o nesreči obveščena ljubljanska reševalna postaja, ki je okoli 6 zvečer poslala v Kamnik svoj avto. Ranjeni Brandt, ki je medtem že prišel k zavesti, je pretresljivo tulil ob bolečini in venomer klical svojega brata na pomoč. Šele med vožnjo v reševalnem avtu se je nekoliko pomiril in zaspal. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. Ima zlomljeno desno nogo ter precejšnje poškodbe tudi na glavi in po vsem životu.

prevz. knezoškof. Sv. maši je sledila procesija, ki se je udeležilo najmanj 8000 ljudi. Slavnosti s procesijo so prisostvovali tudi zastopniki drž. uradov z g. okr. načelnikom na čelu ter gasilna društva. Med petjem cerkvenih pesmi in sviranjem godb se je razvila ogromna procesija proti Korpulam in nato prek travnikov po banovinski cesti nazaj v trg. Na trgu je imel nato preč. g. dekan Gomilešek govor o moči presv. Evharistije, naka je prevz. g. knezoškof vse tri dekanije posvetil in izročil v varstvo presv. Srca Jezusovega. S pesmijo »Povod Bogac se je slavnostno zaključila.

Veličastnejše prireditve in večjega števila ljudi v Šmarju še ni bilo; žal, da je dež v jutranjih urah mnoge iz oddaljenih krajev zadržal doma. Organizacija kongresa je bila izborna izpeljana. Priznanje je treba izreči tuk. preč. g. kaplanu Ivanu Rančigaju, ki je pod vodstvom in ob sodelovanju tuk. preč. g. dekana Loma Franca s tolikim uspehom vse pripravil za kongres.

liških fara, vsaka s svojim križem in banderco. Ko je legel mrak na zemljo, se je procesija začela pomikati in Trziče je zazarel v lučih. Nekateri prizori so bili nepopisno lepi, a vse je prekalen pogled na cerkvo sv. Andreja ob zaključku trga, ki je žarela v razsvetljavi, a poleg tega jo je od časa do časa ožarjal umetni ogenj. Spodaj pa v vhodu v cerkev je visela slika Kristusa v ječi s primerno dekoracijo. Procesija sama je izgledala kakor dolga veriga luči, ki se je odvila od farne cerkve in se vrnila zopet k nji nazaj. Procesijo so otvorne okoliške fare Duplje, Kovor, Križe, Podbrezje in Lom. Pa je bilo že teh za eno dobro procesijo. Pri vsaki fari je bil pevski zbor in tako se je pesem prelivala v pesem in molitev nad dolge in dolge predele. Sledili so otroci in tem nepregledna vrsta deklet in žena trziške fare. Za četo gasilcev je stopala cerkvena godba, a tik pred duhovščino cerkveni moški pevski zbor, ki je s svojim ubranim petjem veličastnost procesije zelo povzdignil. Za nebom so stopali odličniki, katerim je sledila vrsta mož in fantov, ki je kar ni hotelo biti konca. Če bi poročali po videzu, bi napisali številko 5000, a točno štetje je dognalo, da se je procesije udeležilo 3350 ljudi, ki je za tako majhen okoliš pač častna številka.

Procesija se je pred župniščem zgrnila okrog oltarja, ki ga je krasil simbol Odrešenja — križ. Jednatim besedam g. župnika Vovka je sledila posvetilna molitev vseh navzočih.

Pravijo, da take manifestacije Trziče še ni videl in tako dolg spreved se po Trziču tudi že dolgo ni razvil. Saj je bilo vsa v čast Kristusu — Kralju naših duš.

Starši, pazite na otroke!

3-letni Ivan in 2-letni Cvetko Gušek, sinčka zidarja iz Hrastnika, sta se, ko ni bilo staršev doma, zmuznila od doma in se šla igrati v bližino Šolskega doma, ki ga pravkar gradijo. Zšla sta z drugimi otroci tudi na tir, po katerem dovažajo zidarjem material za novo stavbo. Nekaj časa sta se vozila na huntu, nenadoma pa sta se znašla med dvema takima vozičkoma, ki sta ju pritisnila in ju precej resno poškodovala. Bila sta prav tako prepeljana v ljubljansko bolnišnico.

Nezgode in poškodbe

Novo mesto, 4. septembra.

Avguštin Franc, posestnik iz Meniške vasi, je na travniku kosil. Z njim je kosila tudi njegova žena. Ko je hotel nabrskati ženinno koso, je tako nerodno zadel ob ost kose, da se je zabodel v levo roko.

Sušteršič Anton, posestnikov sinček iz Malih Škrjanč pri Novem mestu, je z mlajšim bratom vozil v malem vozičku pridelke domov. Voz se je med potjo prevrnil na Sušteršičevega Tončka tako nesrečno, da mu je zlomil levo ramo.

Oba se zdravita v bolnišnici usmiljenih bratov v Kamniku.

Ljubljanske vesti:

Živinozdravniški kongres zaključen

Ljubljana, 4. septembra.

Živinozdravniški kongres se je v nedeljo nadaljeval in so bile na dnevnem redu volitve upravnega in nadzornega odbora. Delegat Babič iz savske banovine je predlagal listo novega odbora, ki so jo sestavili veterinarji iz savske banovine in na čelu katere sta dosedanjí predsednik Gec kot predsednik in dr. Veble iz Ljubljane kot podpredsednik. K besedi se je oglasil veterinar Popovič, ki je naglašal, da bi moralo biti v veterinarski organizaciji več demokratičnega duha, kar bi gotovo privabilo v združenje tudi vse one veterinarje, ki dosedaj še niso včlanjeni v organizacijo. Predsednik sekcije za vrhasko banovino Trumbić je kritiziral delo dosedanjega glavnega odbora, ki je največ kriv, da sta veterinarska organizacija in v njo vred živinozdravniški stan v tako slabem stanju.

Sledila je debata, ki jo je predsednik Gec zaključil z izjavo, da kritika opozicijskega izjava zgolj iz spletnih motivov, potem pa so se pričele volitve z listki.

Zanimivo je bilo predavanje direktorja dr.

Dobrota je sirota

Ljubljana, 4. septembra.

Ne enega, nešteto primerov že beleži policijska kronika, da jo je med pretepom izkupil najbolj oni, ki je skušal pomiriti razburjene duhove z dobrohotnimi gestami in besedami. Da je dobrota res sirota, je imel priliko okusiti tudi 24letni hlapec Ivan Novak iz Novega mesta, tačas zaposlen pri Zavranu v Šiški. Ko se je okoli polnoči vračal po Vodnikovih cesti proti domu, je nenadoma zaslišal pred seboj glasen vik in krik. Pospešil je korake in zagledal pred seboj dva neznanca, ki sta se prepirala. Eden od njih je bil posebno bojevit in se je ravno pripravil, da bi se vrغل na svojega nasprotnika. Novak se je, kakor sam izjavlja, hotel zavzeti za slednjega in pomiriti prvega. Bojevitemu neznanecu pa očitno ni bilo po godu, da se nekdo vmešava v njegove čisto "interne zadeve" in osebna obračunavanja. Izvlekel je nož, se zakadil v Novaka in ga dvakrat močno sunil v hrbet, razen tega pa mu je zadal tudi dve rani na prsih in na levi roki.

Po junškem dejanju je neznanec izginil v temo, za njim tudi njegov nasprotnik. Novak pa je oblezel na cesti. O poboji je bila obveščena ljubljanska reševalna postaja, ki je nemudoma poslala v Šiško reševalni avto. Stanje ranjenega Novaka v bolnišnici je zelo resno.

Napad na Sv. Petra cesti

Ljubljana, 4. septembra.

Ko je v soboto proti večeru šel uslužbenec Gradbene družbe Karel Polasek po Sv. Petra nasipu, je nenadoma pridrvel za njim neki delavec in se tebi nič meni nič vrغل nanj. Udaril ga je s pestjo po glavi, nato pa mu je raztrgal žep na suknjiču in vzrel iz njega denarnico s 100 Din, legitimacijo in drugi listinami. Po storjenem dejanju je napadalec neznancom pobegnil.

Na podlagi podatkov, ki jih je Polasek predložil policiji, je stražnik kmalu nato aretiriral na Sv. Petra nasipu nekoga delavca Gradbene družbe, katerega zunanost se je točno ujemala s Polasčevim opisom. Pri konfrontaciji je Polasek v aretirancu takoj spoznal napadalca in policija ga je pridržala. Z zaslišavanjem pa ta dan ni bilo nič, kajti aretirani je bil takoj pijan, da sploh ni mogel odgovorjati. Šele prihodnji dan, ko se je prepsal, je mogel odgovorjati na postavljena vprašanja in je slednjič skesano priznal svoj napad. Ogorčeno pa zavrača od sebe sum, da bi imel njegov napad značaj ropa in da bi Polasek iztrgal denarnico iz žepa.

Kaj bo danes?

Kino Kodeljevo: Ob 8 »Signali v viharju« (S. O. S.). Znižane cene.

Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani (Akcijski odbor), sklicuje v sredo, dne 6. t. m. ob 3 popoldne članski sestanek v dvorani restavracije pri »Levu«, Gosposvetska cesta. Številna udeležba zaželjena.

Družabni večer »Jadranske Straže«. V dopolnilo k jadranskemu dnevu priredi krajevni odbor JS v Ljubljani v proslavo prestolonaslednikovega rojstnega dne v sredo, 6. t. m. ob pol 19 v veliki dvorani hotela Miklič družabni večer s predavanjem in godbo. Povabljeni vsi člani in prijatelji JS. Čuvajmo naše morje. Odbor.

Samo 9° C nad ničlo je kazal včeraj ob 7 zjutraj termometer na prostem. Nastopa že hladna jesen.

Stavbe. Na voglu Resljeve in Slomškove ulice je stavba Zagorjave trinadstropne stanovanjske hiše dograjena do višine tretjega nadstropja.

V Ljubljani umrli od 26. do 31. avgusta: Repanšek Mihael, 53 let, gostilničar, Breg 18-I.; Zitič Ivan, 80 let, zasebnik, Galjevska 1-I.; Kolnik Ivan, 80 let, posestnik, Orlova ul. 11.; Kosmač Helena roj. Povše, 73 let, vdova pošt. poduradnika Franca. Vidovdanska c. 9.; Plevnik Franc, 51 let, državni uslužbenec, Bleiweisova c. 1. prtl.; Ladiha Valentin, 32 let, žel. uradnik, Beethovnova ul. 6-I.; Bežek Meta roj. Jezeršek, 63 let, žena dvornega svetnika v p. Trdinova ul. 2-I.; Šinkovec Mihaela roj. Klancder, 73 let, žena viš. sodn. ofic. v p. Tyrševa c. 66, prtl.; Jare Terezija, sestra Jakundina, 34 let, usmiljenka, Slomškova ul. 20. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Jager Andrej, 56 let, delavec, Lžanska c. 30; Spruk Franc, pol leta, sin posestnika, Cerklje; Erbežnik Terezija, 56 let, delavka, Karlovska c. 16; Korenc Ela, 2 in pol leti, hči posestnika, Mačkovec 8; Deisinger Herman, 51 let, vpok. zasebni uradnik, Mestni trg 10; Skrijane Emil, 5 mesecev, sin vozovnega preglednika, Moste, Predovičeva ul. 11.

Pustite klopi na miru! V šentpeterskem in v parku pred sodnijsko palačo ne puste nekateri ljudje klopi na določenem mestu, temveč jih vlačijo zdlaj sem zdlaj tja in pri tem vrukanje poškočujejo. In to ne samo razni brezposelni, ampak tudi »inteligentni! Čuvajti v parkih naj na te elemente strogo pazi!

So že začeli! Na poljih zdaj vsepovsod sadijo dozorevajo, pa se v mirnih nočeh že plazijo po njivah — moški in ženski — poljski tatovi! Krompir, fižol, zelje kopljejo, trgajo in sekojo in bašejo v vreče in »rukavce«, da se svojat tatinska kar — poti, čuvaja pa, ne človeškega ne — pasjega nikjer, da bi jih prijel. Vrednost blaga in škoda pa gresta v tisoč!

Kerna o čebelarstvu, v katerem je povdarjal, da je svetovno znana kranjska čebela za uspešno čebelarstvo še najboljša.

Pri volitvah je bilo za sedanjega predsednika Geca oddanih 150 glasov, 100 pa proti. Za podpredsednika je bil ponovno izvoljen dr. Veble, v odbor pa so bili izvoljeni dr. Mirko Frometič iz Belgrada, Josip Straus iz Zagreba, v nadzorstveni odbor pa vet. načelnik Anton Korosec iz Ljubljane, Milan Ilić iz Belgrada in dr. Ježić iz Zagreba. Za častnega člana je bil izvoljen vet. inspektor dr. Antonije Vuković iz Sarajeva.

V nadaljnjem je bilo sprejetih več predlogov, odbit pa je bil predlog opozicije, naj se zniža članarina od 150 na 100 Din letno. Po predavanju dr. Leopolda Hribarja o čebelah, je bil kongres nato zaključen.

Danes dopoldne se je vršil v okviru veterinarskega kongresa dobro obiskani čebelarski tečaj, na katerem sta predavala dr. Kocjan in dr. Hribar. Dopoldne so se udeleženci tega tečaja odpeljali v Večre, kjer so si ogledali več čebelnjakov, zlasti pa vzorno urejeni čebelnjak dr. Jenka.

Ograja iz bodeče žice prepovedana. Spomladi urejene grajske nasade je mestna vrtinaria takoj po ureditvi ogradila z bodečo žico. Sprehajalci so se upravičeno zgražali nad takim početjem. Izšla je tudi notica v »Slovenec«. Mestna vrtinaria je sicer odgovorila, da je ograja samo začasna, toda ograja stoji še danes. Poleg tega je tudi prepovedano imeti ob potih ograjo iz bodeče žice in mislimo, da je mestna občina prva obvezana, dati dober zgled in take ograje odstraniti. Torej prosimo za prijazno pojasnilo, zakaj ograja še danes stoji.

Najdene stvari. V kopalšču OUZD se je 10. avgusta t. l. našla damška zlata verižica z obeskom. Dama, ki je verižico pozabila v kopalšču, so naj zglasil v ekonomatu urada na Miklošičevi cesti 20, na delavnik med 8—12 uro.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Levstek, Resljeva 1; mr. Bohinec ded., Rimska 24 in dr. Kmet, Dunajska c. 41.

Kongregac. koledarček

Kongregacijski dijaški koledarček za šolsko leto 1933-34, katerega je izdal konzorcij mladinskega lista »Naša Zvezda«, nas je letos že drugič razveselil v svoji okusni opremi s simbolično sliko na naslovi strani — okno, skozi katero gleda student v svet in v življenje — in s pestro vsebino od uvodnega članka pa do matematičnih formul in astronomskih in fizičnih drobtin, ki bodo prav prišle našemu študentu. Obsežnejši je koledarček od lanskega in tudi nekateri članki so močnejše zagrabljeni, tudi lepi citati, ki so natreseni v koledarčku, so letos novi, samo tistih lepih štirinast tistih za vsaki mesec ni letos Kastelčev Jože napisal. Oblikovno je ostel isti, vendar pa da slutiti, da se razvija kongregacijska ideja pri nas, in da bo vsako leto bolj in močnejši. Je to koledarček, o katerem lahko s polno pravico trdi student, da je njegov, zlasti, ker je njegova praktičnost in idejna vsebina precej sodobno zajeta in obravnava važna vprašanja, ki bodo marsikomu dala novega navdušenja za rast v močno osebnost.

V Uvodu je razloženo, kakšna je cerkev v svoji hierarhiji, kako močna je specielno pri nas, dalje, kako je z našimi kongregacijami, kje in koliko jih je, potem kako mora naš student začeti z laičnim apostolatom, kako naj se zanima za misijonsko misel, za katoliško akcijo itd. Jedrat in osnovno dobro zajet je članek »Kongregacija in Katoliška akcija« je napisal profesor dr. Iv. Grafenauer. Z izbranimi in toplimi besedami nazorno razlaga, kaj je in v čem obstoja Katol. akcija, kakšen namen ima, kako se najlože giblje in dela v njej študent-lajki! Članek mora prebrati vsak študent! Med drugimi članki se odlikuje po svoji zbranosti članek: »Razvoj diji. kongregacij v Sloveniji«, ki je plod temeljitega študija in poznavanja slov. kongregacijske diji. gibanja v zadnjem četrstoletiu med Slovenci. Pisec tega članka, g. P. Alfonz Klemenčič, je skušal v glavnem podati nekaj idejni statistični pregled o kongregacijskem gibanju in vsakdo bo našel v njem vse težkoče, s katerimi se je boril in mimo njih raste naš katoliški študent in kongregant do zadnjih mariborskih in škofjeških dnevo 1933. Nekdo potem razlaga »Vzroke naše žalosti« in »Vire našega veselja« in prof. I. P. navdušuje za misijonsko misel in statistično dokazuje, koliko dela še čaka sv. katol. Cerkev in kako upravičeno velja še danes Kristusovo naročilo: »Prosite Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev«. Potem še nekaj lepih misli in nasvetov, kako naj študent čita knjige, kako naj se vede na potovanju in taborenju in dr. Lud. Kožuh svetuje, kaj je dobro za prvo pomoč in potem sledi »Naša zemlja v številkah«, potem matematične formule in na koncu cela kopica praznih strani, na katere bo naš nadebudni študent lahko napisal marsikaj lepega in zanimivega.

Student, vzemi ta koledarček in ga beri in nosi s seboj, saj je kakor tvoja legitimacija! Čisto Tvoj je ta koledarček. Naj Te spremlja skozi šolsko leto: v molitvi in delu, v gradnji Bogu podobne osebnosti in v Ljubnezi do bližnjega! Poleg kongregacijskega dijaškega glasila »Naša Zvezda«, ki je veliki tolmač marijanskih idealov, sprejmi vsako leto še ta vadecem katoliškega dijaštva! Kongregacijski diji. koledarček ni drag! Samo osem dinarjev, in s svinčnikom vred devet dinarjev. Naklada ni prevelika, zato sezi po njem, dokler je še čas. Ne bo Ti žal in tudi končno tudi lepo ni, če ostane študent brez svojega stanovskega glasila in koledarčkal!

L. I. Zabkar.

Ruše

»Ruška nedelja« bo letos po starem običaju prvo nedeljo po Mali Gosposojnici, t. j. letos dne 10. septembra. Leto 1933. je za zgodovino ruske cerkve pomenljivo, ker preteče letos 200 let, odkar so zvišali stolp. Prvotni stolp je zidal iz svojega župnik Janez Marija Lichtenstein leta 1719. To je spodnji četverkotni del sedanjega stolpa. L. 1733. pa so dostavili še sedanjí osmerokotni del in mu dali novo, lepšo streho. Stara streha je imela obliko četverkotne priprste piramide. Tako imamo torej letos 200 letnico sedanjega stolpa.

Smrt. Preteklo nedeljo je umrl v mariborski bolnišnici g. Putz Franc. Bil je 16 let strojevodja v Ljubljani, po svoji vpokojitvi leta 1916. pa do danes uslužben kot kopalni mojster v tovarni za dušik v Rušah. Bil je miren značaj in zato priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Pogreba se je udeležilo ravateljstvo s tovarniško godbo in delavstvom; ruško gasilno društvo je poslalo častno zastavstvo. V svoji onoroki je nokoini naklonil ruškim revežem dar 1000 Din. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Verska slavnost v Turnišču

Dolnja Lendava, 3. sept.

Kakor je »Slovenec« že poročal, bo za lendavsko dekanijo proslava 1900-letnice Odršenja in dekanijiski evharistični shod dne 8. t. m. v Turnišču. Spored te proslave je sledeči:

V četrtek, 7. septembra prihod udeležencev iz lendavske župnije. Zvečer se izstavi Najsvetejše in se opravijo litanije. Najsvetejše ostane izpostavljeno celo noč. Na praznik je prva pridiga in sv. maša za tiste, ki se pozneje proslave ne bodo mogli udeležiti. Po ti maši bo sprejem procesij, ki bodo prišle iz vseh župnij lendavske dekanije. Ob pol osmih se začne skupno sv. obhajilo. Ob pol desetih je glavna služba božja, ki jo opravi prevzvišeni g. škof dr. Tomažič. Po ti službi božji so stanovski govori.

Popoldne ob treh bo procesija z Najsvetejšim, katero bo nosil naš nadpastir. Po procesiji in litanijah razhod. Ker sta v naši dekaniji dve narodnosti, bo slavnost ločena za Slovence in Madjare. Madjari bodo imeli svoje pobožnosti v stari turniški cerkvi sv. Antona. Le sv. maše g. škofa in popoldanske procesije se bodo udeležili skupno.

Mariborske vesti:

Maribor, 4. sept.

V nedeljo popoldne se je vršila v gostilni Karla Bergleza v Račah tombola tamkajšnjega gasilnega društva. Po tomboli se je vršila v gostilni veselica. Okoli 23 je nastal kratek prepri med 19 letnim posestniškim sinom Alojzijem Marčičem ter 20 letnim posest. sinom Martinom Veronikom ter Stefanom Baumanom. Marčič je skočil iz gostilne na vrt ter se vrnil s koso pred gostilniška vrata ter z »jo zamahnil proti v bližini stoječemu Stefanu Baumanu, katerega pa je k sreči le opraskal po glavi. V tem je Marčič v drugič s koso zamahnil, naker je Bauman odskočil, a kosa se je zaričila v zraven stoječega banovinskega cestarja Antona Goleja, doma iz Šikol. Zaboljaj s koso je bil absolutno smrtonosen, ker se mu je kosa zarinila

Nikar!

Nelepi in žalostni so nekateri pojavi, ki se zlasti v poslednjem času dogajajo v mestu pod Pirmido. So na primer ljudje, ki najamejo za razkladanje premoaga brezposelnega človeka. Vemo za slučaj, ko je tak brezposelni moral nekaj ton premoaga znositi v klet. Ko je ves upuhan in utrujen končal svoje delo, je prejel za plačilo borno večerjo. Tudi za druga takšna dela se iščejo brezposelni, na primer za žaganje in sekanje drvi, prenašanje tovorov itd. Kaj se dogaja? Po končanem delu prejmejo — in takšnih konkretnih slučajev je žal premočno — listek v vrednosti — 50 par ter se napotijo na mestno občino, češ da prejmejo tam denar. Mestni socialno politični urad ima dnevno opravka s slučajmi takšnih in podobnih izkoriščanj brezposelnih moči. Kaj naj bi dejali tem, ki tako ravnavajo z brezposelnimi? Nikar izkoriščati cenenih brezposelnih moči na delovnem trgu na takšen način. Nikar! Kako velela naš Gospod?

Od zmage do zmage. Po zmagah v plavanju, kolesarstvu in težki atletiki, ki so si jih vrli Maratonci priborili v letošnjem tekmovalnem programu, je sledila v nedeljo še lepa zmaga v lahki atletiki, ki je tem bolj upoštevanja vredna, ker so bili med tekmovalci SK Železničarja najvidnejši in najodličnejši sokolski lahtkoatletci in telovadci. Tudi so v Varaždinu pri tamkajšnjih nedeljskih kolesarskih tekmah zasedli maratonski kolesarji vsa prva mesta. V čast in slavo mariborskega sporta.

Kalvarijski potok se regulira. Zaposlenih je pri teh regulacijskih delih okoli 15 delavcev. Dovoljeni kredit v znesku dinarjev 23.000 se bo v najkrajšem času izčrpal. Vsekakor bo treba najti novih virov, da ne obstanejo regulacijska dela nedogotovljena.

Gradnja se bo nadaljevala. Dela na cesti St. Peter-Ložane so se radi nedostatk dovoljenega kreditnega zneska morala prekiniti. Te dni se je podala k banu deputacija prizadetih naselbin ter posredovala v zadevi nadaljevanja te prepotrebne cestne gradnje. Ban dr. Marušič je deputaciji obljubil, da pojde v tem oziru na roko in da se bo takoj izvršilo nakazilo nadaljnjih 50.000 dinarjev, da se omogoči nadaljevanje cestnih del.

V prid trboveljskim rudarjem priredi tukajšnja Jadranska straža nočjo po obhodu koncert na vrtu unijske restavracije, pri katerem svira »Drava«.

Z motornim kolesom v brzjavni drog. Danes popoldne se je peljal z motornim kolesom dimnikarski pomočnik Josip Meniga iz Maribora proti Hočam. V Bohovi se je hotel umakniti vozu, pri tem pa je zavozil v sestavljeni dvojni brzjavni drog. Pri padcu je Meniga dobil notranje poškodbe ter so ga morali mariborski samaritani prepeljati v bolnišnico. Motor je precej poškodovan. Treba je še omeniti, da je Meniga še opoldne pomagal kot aktivni član mariborske brambe pri hudi prometni nesreči v Košakih.

Navzile vsemu... Kakor znano je banski svetnik dr. Lovro Bogataj priredil knjigo o cestnem prometu, iz katere je razvidno, da je banska uprava že lani izdala določbo, po kateri se vožnje z motornimi vozili po občinski cesti Maribor—Rošpoh—Kamnica do preklica prepovedo. Navzile temu pa je videti na omenjeni cesti živahen promet z avtomobili in motocikli. Kako si je to razlagati, ne vemo.

Usmilite se uboge reve. Po mariborskih ulicah hodi že delj časa neka ženska, katere je živčno tako bolna, da se maje po ulicah kakor pijana. Bilo bi potrebno, da bi se mestna občina za to rovo zavzela in jo spravila v hiralnico. Zlasti še radi tega, ker je stalna nevarnost, da se ji pripeti kaka nesreča, bodisi da pride pod kak voz ali jo poviži avto.

Otvoritev parka. V Oplotnici so v nedeljo otvorili čeden park, ki je bil urejen na pobudo tamošnjega Tujskoprometnega društva. Lega in ureditev parka je v čast in ponos Oplotnice.

Radi udarca izgubil dar govora. V Slivnici je neznanec udaril s sekiro poljskega delavca Antona Špurgaja s takšno silo po glavi, da je Špurgaj izgubil dar govora. Prepeljali so ga v tukašnjo splošno bolnišnico.

Zavidljiv uspeh je doživel tukašnje slovensko pevsko društvo »Maribor« s svojima cerkvenima koncertoma pri Veliki Nedelji in v Ptuj. Odziv občinstva je bil zlasti pri Vel. Nedelji izreden.

Penezov dosti... Dohodki pri mariborski carinarnici so znašali v mesecu avgustu skupaj 4.968.199.10 Din in sicer: Na uvoženo blago je

Pri nakupu čevljev polaga vsak odrasel človek pažnjo ne samo na cenenost, temveč tudi na prijetno nošnjo. Te prednosti se dosežejo s PALMA GUMIJEVIMI PODPETNIKI.

Zakej ne pazijo starši pri nakupu otroških čevljev tudi na to da so čevlji opremljeni s PALMA GUMIJEVIMI PODPETNIKI. Prijetno elastična hoja, zato zdravo, trpežno in poceni.

Dobite jih pri vsakem čevljarju.

Jugosl. izdelek

Žrtvi

naravnost v srce. Gole je napravil še nekaj korakov, se zgrudil in izdihnil. Prišel je iz Maribora ter se izmučen hotel v gostilni nekoliko okrepčati. Ko je Marčič zabodel nedolžno žrtev, je nekdo ustrelil na dvorišču gostilne s samokresom ter je krogla oplazila v gostilniški sobi pri oknu stoječega Franca Predikaka iz Podove. K sreči mu je krogla le pretrgala srcajo na trebuhu. Le srečnemu naključju je pripisati, da se ni dogodila še hujša nesreča, ker je bila gostilniška soba nabit polna. Marčič je orožnikom po kratkem zanikanju priznal dejanje. Truplo po nedolžnem usmrčenega Antona Goleja je bilo prepeljano v mrtvašnico na slivniško pokopališče, kjer je danes popoldne bila obdukcija; komisijo so tvorili preiskovalni sodnik Punčuh, sodni zdravnik dr. Jurečko in zapisnikar Tomo Petrovič.

bilo vplačanih 4.957.131.10 Din za izvoženo blago pa 11.068 Din.

Nove uradne ure pri mariborskih sodiščih. Na mariborskih sodiščih od sedaj naprej uradujejo od 8. do 14. ure. Stranke se sprejemajo na posameznih oddelkih samo od 8. do 11. ure izjemni trg. register in zemljiško knjigo, kjer se stranke sprejemajo ves čas uradnih ur.

Nesreča ne počiva. V mariborski tekstilni tvornici je doživel delavec Jakob Flego težko nesrečo. Prišel med delom z desno roko med valjarje, ki so mu je čisto zmečkali. 26 letnemu mesarskemu pomočniku Vilku Pliberšku pa je pri odiranju zaklane živine spodletel nož tako nesrečno v trebuh, da je zadobil precej opasno poškodbo. Oba ponesrečena se zdravita v bolnišnici.

Slovensko obrtno društvo vabi svoje člane, da se udeležijo polnoštevilno povorke na predvečer rojstnega dneva prestolonaslednika Petra in s tem kakor vedno pokažejo vdanost do kraljevskega doma.

Iz mariborskega gledališča. Pripravlja se v mariborskem gledališču za novo sezono Križeva drama »Gospoda Glembejvi«, v režiji znanega bruskega režiserja in bivšega ravnatelja belgrajske drame dr. Branka Gavella. Bo to bržčas otvoritvena predstava letošnje sezone.

SSK Maraton, rokometni odsek. Drevo točno ob 6. uri trening rokometniškega moštva. Radi predstoječih tekem se morajo udeležiti brezpogojno vsi igralci.

Vagonarska kolonija se veča. Mestna občina je dobila danes zopet od železniške uprave 4 stare nerabne poštne vagona, ki jih bo postavila v Dainkovo ulico k že obstoječi vagonarski koloniji. Na ta način bodo zopet štiri družine dobile vsaj za silo staho in stanovanje. Ta kolonija ima vsega skupaj sedaj 17 vagonov.

Doznali smo, da brezvestneži kupujejo od vlagateljev naše hranilne knjižice le 70% prave vrednosti. Pri tem skoraj gotovo povdarjajo, da bo denar na vrednosti zgubil, da so knjižice manj vredne, da je bolje imeti manj denarja v gotovini, kot pa več v knjižici. Ti brezvestneži le plašijo vlagatelje, sami imajo pa korist. Naše vlagatelje zagotavljamo, da so vloge pri nas popolnoma varne, da imajo polno vrednost, da za vse vloge jamči mestna občina Maribor. Ne ponujate knjižice v prodajo, ker boste od tega imeli le zgubo. Brezvestne kupce pa zapodite, ker Vas hočejo le izkoristiti! Če ste v zadregi, pridite k nam. Mi Vam bomo pravilno svetovali. — Maribor, 4. sept. 1933. — Ravnateljstvo Mestne hranilnice Maribor.

Kot vladni komisar pri Mestni hranilnici potrjujem, da so gornji podatki resnični in da je ta denarni zavod vreden vsega zaupanja. — Maribor, 4. sept. 1933. — Dr. Senekovič I. r., srezi glavlar in vladni komisar.

Dr. Marinič, Trubarjeva 11, zopet redno ordinira od 9 do 11 in od 14 do 16.

Ptui

Požar. Pretekli petek okrog 8. ure je izbruhnil požar v Zgornjih Pterjih pri Cirkovcih. Gorelo je pri posestniku Francu Pernatu. Domači so bili ob času, ko je začelo goreti, na polju. Gasilec iz Cirkovcev se je posrečilo ogenj omejiti v toliko, da se ni razširil na sosednja poslopja. Pernatova domačija, ki je bila iz lesa, je pogorela do tal. Zgorelo je tudi vse poljsko orodje in ves pridelek. Škoda presega 15.000 Din in je krita z zavarovalnino, zdi se pa, da je bil vzrok nesreče pokvarjen dimnik.

Zopet avtomobilska nesreča. Enak slučaj, kakor na vurborski cesti, se je zgodil 1. t. m. predpoldne na ormoški cesti, zraven mestnega sejmišča. K sreči ni bil ta dogodek tako usodepoln, kakor prejšnji na vurborski cesti. Pri navedenem sejmišču sta se srečala osebni avto trgovca Kasimirja Carzeja iz Ormoža in kolesar Franc Vavpotič iz Malevasi. Avto in kolesar sta trčila s tako silo, da je kolo popolnoma zdrobilo, kolesarja pa vrglo daleč v stran. Padel je k sreči tako, da je dobil le lažje poškodbe.

Smrtna kosa. V ptujski bolnišnici so umrli: Anton Ekonomic, dijak, star 20 let iz Odece, Alojz Beziak, posestnik iz Zg. Poljskave, star 53 let, Ivana Černila, žena vpokojenega železničarja, stara 40 let ter Feliks Drevenšek, star eno leto, sin železničarja iz Rogoznice. Naj počivajo v miru!

Tatvina kolesa. Posestnik Martinu Benko iz Trnovske vasi je bilo ukraden moško kolo vredno 1200 Din. Tatu so orožniki že na sledu.

Huda prometna nesreča

Maribor, 4. sept.

Danes okoli poldne se je pripetila na cesti v Koških na cestnem križišču, nasproti trgovine Perka, hujša prometna nesreča. Tovorni avto, last avtopodjetnika Franca Goljčiča iz Sv. Janža na Dravskem polju, ki ga je vodil šofer Frantz Stefan, in ki je bil natovoren s približno dvema tonama gramoza, je trenutno odpovedala zavora ter se je avto zaletel naravnost v dva kmečka voza.

Spominska plošča ponesrečenemu planincu

Na Kamniškem sedlu se je v nedeljo dopoldne zbralo lepo število planincev, da odkrijejo spominsko ploščo Sandiju Wissiaku, ki se je 12. maja ponesrečil pod Rdečo kepo, na poti s Sedla na Planjavo. Prijatelji so vzdali spominsko ploščo v skalno steno ravno na kraju, kjer je Sandi sprožil pod seboj snežni plaz, ki ga je potegnil za seboj v globino. Pod črno marmornato ploščo, na kateri so vklesane besede: Sandi Wissiak, 12. V. 1933, je majhen ograjen vrtilček, na katerem so posajene planike in drugo planinsko cvetje, nad ploščo pa je zlat križec. Med navzočimi planinci so bili najštevilnejše zastopani pokojnikovi planinski tovariši in znanci, Skalaši iz Ljubljane, Celja, z Jesenic in in iz Kamnika. Odkritju spominske plošče sta prisostvovali tudi mati in sestra pokojnega Sandija Wissiaka. Cerkevne obrede je izvršil kamniški kaplan g. Miha Jenko, ki je imel tudi lep govor. Za njim so govorili še predsednik TK Skale g. dr. Kajželj, dalje znani plezalec in pokojnikov najboljši prijatelj Uroš Zupancič in zastopnika jeseniške in savinjske podružnice Skale. Po končanih govorih, ki so ob spominu na tragično smrt mladega planinca globoko ganili vse navzoče, so Skalaši zapeli Vigred in Gozdniček, s čimer je bila spominska svečanost zaključena. Ko so se planinci razhajali, se je dvignila iz ležaja, v katerem je za sneženim plaščem izginil mladi planinec, gosta megla, ki je za nekaj trenutkov ovila odkrito spominsko ploščo in okrog nje zbrano družbo planincev, nato pa se je zopet razpršila in prikazalo se je modro nebo.

Zid se je podrl nanj

Delavec Herman Kokalj, delavec pri Josipu Mrzelju v Litiji, je bil zadnje čase zaposlen pri podiranju litijske Topilnice. Med delom se je nenadoma porušil nanj del zidu in ga močno poškodoval na nogah in tudi drugod. Ranjenega Kokalja so z vlakom odpotali v Ljubljano na glavni kolodvor, odkoder so ga v ponedeljek popoldne ob 2 ljubljanski reševalci prepeljali z avtom v ljubljansko bolnišnico.

Tabor »Krke« na Trški gori

Novo mesto, 2. septembra.

V petek, 8. t. m. bo na Trški gori tabor »Krke«. Tabor se prične ob 11 dopoldne po obeh slovenskih mašah, od katerih bo eno daroval šentpeterski g. kaplan v cerkvi, drugo pa g. gvardijan novomeškega samostana. Marijin praznik na Trški gori je bil že od nekdaj v veliki časti pri Dolenjcih. Udeležbo so ga iz vseh okoliških krajev, kakor iz St. Petra, Bele cerkve, Šmarjete, Novega mesta, Prečnega, Brusnice, Smihela, Stopič, Mirne peči, Trobelnega, Trebnjega itd. Že na predvečer hite romarji na Trško goro, da se priporoče sv. Urbanu, priporočniku vinogradnikov. Sv. Urbana na Trški gori se prav posebno časte. Pred leti so si omislili nov kip, ki predstavlja redko umetnino.

Na taboru bodo govorili o preporodu Dolenjske za centralni odbor »Krke« iz Ljubljane predsednik dr. Perko in tajnik Podbevšek, za krajevni odbor »Krke« v Novem mestu pa župan dr. Režek. Kakor se govori, se bo ob tej priliki prikrat pela koračnica, nanašajoča se na Trško goro. Koračnica bo »Krke« vzela najbrž za svojo.

— Pri odebelelosti naravna »Franz-Josef« grenčica močno pospeši prebavo in napravi telo vitko. Mnogi profesorji jemljejo »Franz-Josef« vodo kot celo proti odebelelosti srca zelo dragoceno sredstvo in sicer zjutraj, popoldne in zvečer po tretjino kozarca.

Koledar

Torek, 5. septembra: Lavrencij J., škof; Gentilij.

Novi grobovi

† Laško. V nedeljo je umrl v starosti 68 let g. Anton Petek, kmet pri Sv. Kristofu; veren mož in skrben gospodar. Dolga leta je bil cerkveni ključar župnijske cerkve in podružnice Sv. Kristof. Svoj čas je bil tudi župan Kristofove občine. Pogreb bo danes popoldne. Blagemu pokojniku ohranimo trajen spomin. Zalujočim naše iskreno sožalje!

† Umrl je v Dolenjem jezeru pri Cerknici gosp. Tomaž Levar v 92. letu starosti. Pokojni je bil oče gospe Ogrinove, žene znanega ljubljanskega stavbenika, in gospe Franciške Levar.

Osebnosti

— Za višje svetnike IV/1 so postavljeni pri poštni direkciji v Ljubljani dosedanjí svetniki: dr. Vagaja Anton, dr. Lamut Ivan, dr. Lebar Joško, dr. Jančkovič Franc in dr. Matjašič Miroslav.

Ostale vesti

— Poljska znamenja in kapelice. V spomin na kugo, druge grde nalezljive bolezni in na nesreče, ki so zahtevale človeške žrtve, so že v starih časih radi postavljali znamenja in kapelice. Vsi, ki mimo hodijo, naj bi se spominjali teh dogodkov. Nekatera znamenja so že nad 400 let stara, n. pr. Krava-znomenje pri Kamniku; druga so iz 17. stol., največ jih je pa iz začetka 18. stoletja, zlasti v spomin na koleru l. 1836. in na osebné nesreče, ki so se pripetile na tistih krajih. Oblike teh znamenj so različne, zakaj vsak čas ima svojo modo. Najstarejša znamenja so iz kamenitega stebra, poznejše imajo na vrhu stebra četrkoten nastavek s 4 udolbinami za slike; najmlajša znamenja so pa kapelice. Poleg zidanih ali kamenitih znamenj se nahajajo tudi preprosta lesena, zlasti križi. Več vrst takih znamenj kaže ta razstava; slikana so z vodenimi barvami. Ogledje si ta znamenja na razstavi na velesjemu od 2. do 11. septembra t. l.

— Izlet s posebnim vlakom v Salzburg in München priredi »Putnik« v dneh od 6.—12. okt.

En voz, čigar lastnik je bil Karel Čeh iz Sv. Trojice v Slov. gorah, je bil pri tem popolnoma razbit, medtem ko je drugi voz s konjem vred vrgel v 4 m globok cestni jarek. Voz se je pri tem razbil, konj pa je dobil tako hude poškodbe, da so ga poklicani mariborski reševalci od požarne bramborali prepeljati v klančnico, kjer so ga ubili. Lastnik Janez Eder iz Pesnice trpi približno 5000 Din škode, skupna škoda pa znaša okoli 7000 Din. Avto sam pa je ostal skoraj nepoškodovan.

Zgubljen

je ta zob, če ga takoj ne zalijemo. Ostanek jedi se je zajedel med zobe, ustvarja se mlečna kislina in razkroja zobno sklenino. Posledica tega je majhna luknjica. Dnevna nega s Chlorodont zobno pasto štiti zobe pred prezgodnjim razpadanjem, ohranjuje jih zdrave in dela sijajne bele. Tuba Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—.

t. l. Odhod iz Ljubljane v nedeljo 7. oktobra ob 2.30 ponoči skozi Beljak, Badgastein v Salzburg. Dopoldne ogled znamenitosti mesta, ob 13 skupno kosilo v Spiegel-Keller-u. Popoldne izlet na Gaisberg. Ob 20.25 odhod v München. V ponedeljek, torej in sredo ogled znamenitosti mesta in razni izleti. V četrtek 11. okt. povratek iz Münchena ob 7.45 v Badgastein. Tu je triurni postanek. Ob 15 nadaljevanje vožnje skozi Jesenice v Ljubljano. Zahtevajte programe Priglasenja sprejema »Putnik« v Ljubljani do 24. t. m. Cena vožnje Ljubljana-München in nazaj III. raz. 400 Din, II. raz. 600 Din. Ljubljana-Salzburg in nazaj III. r. 300 Din, II. r. 450 Din. Cena cele oskrbe (prenočišče in hrana) odvoz in dovoz v hotele, ogled mesta pod strokovnim vodstvom, napitnine, takse 1100 Din za osebo.

DOPIŠNA TRGOV. ŠOLA

v Ljubljani, Pražakova 8/II.

Začetek novih knjigovodskih, stenografskih, trgovskih in jezikovnih tečajev. Pišite takoj po pojasnilu!

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespianju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

— Planinska gora — romarski shod, dne 10. sept. 1933. Shod, ki se navadno vrši na Planinski gori na praznik Imena Marijinega, se obhaja letos v Studenem, kamor se je prenesla milostna podoba M. B. Združen je z celonočnim češčenjem presv. R. T. Sv. maša in sv. obhajilo je ob pol 1 po polnoči. Duhovno opravilo potemo še ob 6 in 10 z govori; popoldne ob 2 večerine in procesija z podobo Srca Mar. Letos je 300-letnica romarske cerkve. V ta spomin se je oskrbela za Marijo zlata krona, ki se blagoslovi ob 10.

— Pripravljalni odbor za proslavo september-skih dogodkov v Ptuj za naznanja, da bo v nedeljo 10. t. m. v ptujskem Narodnem domu slavnostni skupni obed. Zato prosí pripravljalni odbor vse podružnice CMD, da prijavijo najkasneje do 7. t. m. točno število udeležencev za slavnostni obed. Cena za vsako osebo znaša 25 Din. — Odbor.

— Vpisovanje na drž. konservatorij v Ljubljani se vrši do včeraj 7. t. m. dopoldne od 9—12 v kons. pisarni. Podrobnosti so razvidne iz razglasne deske.

— Še k vlogu na Zgornji Ložnici. Iz Celja: O vlogu v Zgornji Ložnici, o katerem smo poročali danes teden, smo dobili še naslednje podrobnosti: Dne 27. avgusta je posestnik Kunst svojemu slugi Koštomaju Ivanu vsled nemarnosti odpovedal službo. Istega dne je ob 7 zvečer odšel njegov sluga v družbi Superja Andreja in Spegu Ivana na veselico v Gotovlje. V Gotovljah so se napili ter prišli okrog 8 zjutraj na Zgornjo Ložnico in se podali na dvorišče Kunsta, kjer so se prepirali ter pričeli pretepati z delavcem Cestnikom Francetom, ki je to noč sušil hmelj posestniku Kunstu. Vsled tega prepira se je prebudil Kunst ter šel pogledat, kaj se dogaja na njegovem dvorišču. Ko je videl, da se njegov hlapec pretepa z delavcem Cestnikom, je vzel neki kol ter šel proti njemu, da ga odžene z dvorišča. Potem se je hlapec obrnil proti njemu držeč v rokah sekuro, s katero je hotel napasti Cestnika in mu rekel: »Ti, daj mi denar in knjigo, da grem.« Kunst se je vsled tega splašal in pobegnil v vas, kjer je pozval sosede na pomoč, govoreč jim, da so mu napadli hišo in da hočejo od njega denar. Potem se je zbralo veliko ljudi, s katerimi je prva trojica prišla v pretep ter se pozneje razgubila po vasi.

— Učenci in starši! Prvovrstne šolske potrebitine po konkurenčnih cenah in največja izbira, to so prednosti obče znane trgovine Bonač v Ljubljani, nasproti glavne pošte. Edina pooblaščenca zaloga Jadranske Straže za Slovenijo.

— Martin Prešern, trgovski vrtnar, Radovljica. Oglejte si paviljon 668 domačih kaktjev.

Cerkveni vestnik

Za duhovnike bodo tridnevne duhovne vaje v Domu od 11. do 15. septembra. Priglasite se! Vodstvo Doma.

Tržič

Na Kofeah bo sv. maša na praznik, 8. septembra in v nedeljo, 10. septembra vselej ob 10.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejene želodca in črevesja.

Ustanovitelj slovenske in bolgarske stenografije

Profesor Anton Bezenšek

Direktor bolgarskega stenografskega zavoda gospod Teodor Golobov podaja v knjižici št. 2 biblioteka »Brzopis«, izdani leta 1932, obširen življenjski ustanovitelja slovenske in bolgarske stenografije prof. Antona Bezenškega. Glasi se takole: Bezenšek Anton, oče bolgarske stenografije, po rodu Slovenec, je bil rojen 15. aprila 1854 v vasi Bukovje, v občini Frankolovo, v okraju Celje. Po dovršeni maturi na celjski gimnaziji leta 1874, kjer je študiral tudi nemško Gabelbergerjevo stenografijo, se je vpisal na zagrebški univerzi na zgodovinsko filološki fakulteti, kjer je študiral filozofijo. V tem času je bil tudi slušatelj slovenske filologije in je skušal prilagoditi Gabelbergerjev sistem stenografije za slovenski jezik. V letnem semestru 1875/76 se je podal v Prago, kjer je bil slušatelj slovanske filologije, iz katere je napravil tudi izpit. V istem semestru je

napravil tudi v Pragi državni izpit za nemško stenografijo. Takoj nato je bil nastavljen za učitelja stenografije na zagrebški gimnaziji ter se je udeleževal tudi kot stenograf v hrvatsko-slovonsko-dalmatinskem saboru v Zagrebu.

Bolgarija, osvobodena leta 1879, je takoj čutila potrebo, kakor druga država, da uvede hitro pisno zapisovanje govorov v bolgarskem Narodnem sobranju. Po iniciativi takratnega bolgarskega finančnega ministra Grigorija Načoviča se je v letu 1879 bolgarska vlada obrnila na Bezenškega po priporočilu pravkar iz tujine se vrnivšega Bolgara Spasa Vacova, da stenografira in opravlja stenografsko službo v Narodnem sobranju, kakor tudi, da prireja stenografska predavanja. Imenovanje mu je bilo dostavljeno z ukazom No. 278 od 11. oktobra 1879, s katerim je bil angažiran za tri leta z letno plačo 6000 levov začeti s 1. septembrom istega leta.

Sredi septembra 1879 je prispel Bezenšek v Sofijo in je v poslopu Narodnega sobranja odprl že 25. septembra prvi bolgarski stenografski kurz, v katerega se je vpisalo 50 ljudi med njimi višji uradniki, oficirji in duhovniki. Dan 25. september 1879 se smatra kot začetek bolgarske stenografije. Ob priliki prvega rednega zasedanja Narodnega sobranja 15. oktobra 1879 je Bezenšek prenehal s stenografskimi predavanji, katere je obnovil 1. decembra istega leta in jih je nadaljeval do 20. marca 1880. Ob zaključku tečaja je ostalo še 12 uencev, od katerih je samo 5 napravilo izpit, sestavljen iz stenografskega diktata 60 besed na minuto. Vseh pet je bilo po položenem izpitu imenovanih v časni stenografski biro (stenografi prepisovalci), ki je bil ustanovljen v sobranju in ki ga je vodil Bezenšek. Pri tem delu mu je pomagal inženjer Georgi Prošek, rodom Čeh (brat poznejšega pivovarja v Sofiji), ki je znal dobro bolgarski in češko stenografijo. V začetku decembra 1879 je začel Bezenšek predavati stenografijo na sofijski klasični gimnaziji ter je imel takoj v začetku 80 uencev. Ko je bilo leta 1881 Narodno sobranje odgodeno radi priprave za sestavo bolgarske ustave, je Bezenšek z nekaterimi biro-stenografi odšel v Plovdiv stenografirat v Oblastno sobranje tačasne vzhodne Rumelije. Ko je bila ustava narejena se je Bezenšek vrnil s svojimi učenci v Sofijo k zasedanju tretjega navadnega Narodnega sobranja. V tej poziciji je ostal do 31. avgusta 1884, nakar je bil radi političnih prilik upokojen kot šef stenografskega sobranja v Sofiji in imenovan za profesorja moške gimnazije v Plovdivu, kjer je ob enem vodil tudi stenografsko pisarno pri tamkajšnjem Oblastnem sobranju in to le kratke čase, ker je bila 6. septembra 1885 vzhodna Rumelija (to je južna Bolgarija) zedinjena s severno Bolgarijo, nakar je Bezenšek ostal samo profesor na imenovani gimnaziji, kjer je učil neprestano polnih 20 let, v glavnem nemški jezik, bolgarsko stenografijo in razen tega filozofsko propedeutiko. V šolskih počitnicah je imel meseca julija, prej ko je odšel na počitnice v rodni kraj Frankolovo, in sicer v letih 1900, 1902, 1903 in 1904, enomesečni stenografski kurz v poslopu sofijske univerze pod okriljem društva »Brzopis«. Leta 1905 je bil Bezenšek premeščen na l. moško gimnazijo v Sofiji, nakar je bil 1911 imenovan za lektorja bolgarske stenografije na sofijski univerzi, kjer je bil do leta 1915. Po kratkem bolehanju na sladkorni bolezní je Bezenšek umrl v Sofiji 10. decembra 1915 ob pol 6 zvečer.

Kot goreč pristaš zblizanja vseh južnih Slovanov, je enatral Bezenšek, da se more to zgoditi le kulturnim putem in da je stenografija ena teh sredstev za zblizanje. V tem pravcu je delal Bezenšek in je v Zagrebu leta 1876 do 1878, ter po odhodu v Bolgarijo od leta 1880 izdajal »Jugoslavjanski stenograf«, v katerem je južne Slovence seznanjal v njih posameznih jezikih in slovstvu, trudeč se, da najde možnost za izdelavo enotne stenografije, ki bi služila vsem južnim Slovanom. Od leta 1882 naprej je prenehal izhajanje tega lista in je po dolgem presledku začel izhajati »Jugoslavjanski stenograf«, v istem duhu vendar v boljši izdaji in to od leta 1895 do 1897. V letu 1895 je izdajal tudi »Jugoslavjanski Glasnik« s pestro vsebino, največ o stenografiji, v bolgarskem, slovenskem, srbskem in hrvatskem jeziku in ilustracijami. Izhajal je žal samo to leto.

V četrtem letniku »Jugoslavjanskega stenografa« leta 1880 se je pojavila prva izdaja Bezenškove »Bolgarske stenografije« (Korrespondentno pismo), ki je v 35. letih t. j. do njegove smrti doživela 6 izdaj. Deset let pozneje v letu 1889 je izdal Bezenšek za bolgarsko stenografijo knjigo »Debatno pismo« (Udžbenik na debatno pismo), katero je do njegove smrti doživela samo 2 izdaji. V letu 1892 je izšla »Stenografska čitanka za bolgarsko stenografijo«, Bezenškova »Slovenska stenografija« je izšla v letu 1876, drugo izdajo pa je izdala Slovenska Matica v Ljubljani v letu 1893. V roku leta 1907 je z materialno podporo in propagando drazdanskega stenografskega instituta izdal Bezenšek »Rusko stenografijo« (Ruskaja stenografija po sistemu Fr. Ks. Gabelbergerja) in sicer samo korrespondenčno pismo, vendar ta njegova stenografija ni bila v Rusiji oficijelno sprejeta. Razen tega je izdal Bezenšek 1887 pod pseudonimom A. B. Bukovski (po rojstnem kraju Bukovje) »Novo praktično učno knjigo za lahko učenje nemškega jezika: po F. Anovi metodi v več delih, takoj nato pa še »Nemško čitanko«. Nadalje sledijo knjige: »Etika in naravoslovje«, v letu 1889 v slovenskem jeziku »Pisma iz Pariza«, in leta 1914 »Bolgarska gramatika in čitanka za Slovence«. Po referatu v letu 1892, ki ga je imel na Prvem bolgarskem stenografskem zboru v Plovdivu o temi »Uporabljanje vertikalnega namesto ležečega pisanja v splošnem in posebno v stenografiji« je izdal knjigo »Navodilo o uporabi vertikalne pisave«. Nadalje je izdal dve brošuri: »Knaipovi zdravilni knjigi, knjiga I. a ip »Spanje in sanje«. Tik pred smrtjo je izdal prevod knjige po Garneghiu fondirane »O zverstvih v balkanski vojni«. Pisal je češke, hrvatske, nemške in slovenske revije, oddomke, v glavnem o zgodovini južno-slovenske stenografije iz sledečih knjig, ki jih je posamezno izdal in sicer: »Beiträge zur Geschichte der Stenographie bei den Südslaven«, »Wissenschaftliche Centralblatt für Stenographie und Schriftkunde«, Berlin 1890, »Anfänge und Entwicklung der Stenographie bei den Südslaven«, dalje »Archiv für Stenographie«, Berlin 1901, »Russische Stenographie nach Gabelbergers System«, dalje »Korrespondenzblatt«, Dresden 1908.

Bezenšek je zastopal bolgarsko stenografijo, delegiran od bolgarske države na mednarodnem kongresu v Parizu 1889, v Monakovem 1890, v Pragi na veslovanskem kongresu 1891, v Monakovem na mednarodnem kongresu po Gabelbergerjevem sistemu 1904. Bolgarski stenografi so ga počastili leta 1904 ob priliki praznovanja 25 letnega obstoja bolgarske stenografije, ki je bil ob enem njegov jubilej. Tačas je bil odlikovan od bolgarske carja s srebrno kolajno »Za nauka i izkustvo«. Razen tega je bil odlikovan leta 1889 za veliko sodelovanje na mednarodnem kongresu v Parizu s francoskim zlatim redom »Palme académiques«, leta 1890 s srbskim redom Sv. Sava III. stopnje, leta 1892 z bolgarskim redom Sv. Aleksandra V. stopnje, isto leto tudi z bolgarskim redom za meščanske zaslugе. Nadalje je bil odlikovan z ruskim križcem Sv. Ane. Narodno sobranje je dne 30. novembra 1919, ob priliki 40letnice obstoja bolgarske stenografije, proslavilo njegov spomin s tem, da se je celo sobranje dvignilo in stoji vzkljknilo »Slava njegovemu spominu«.

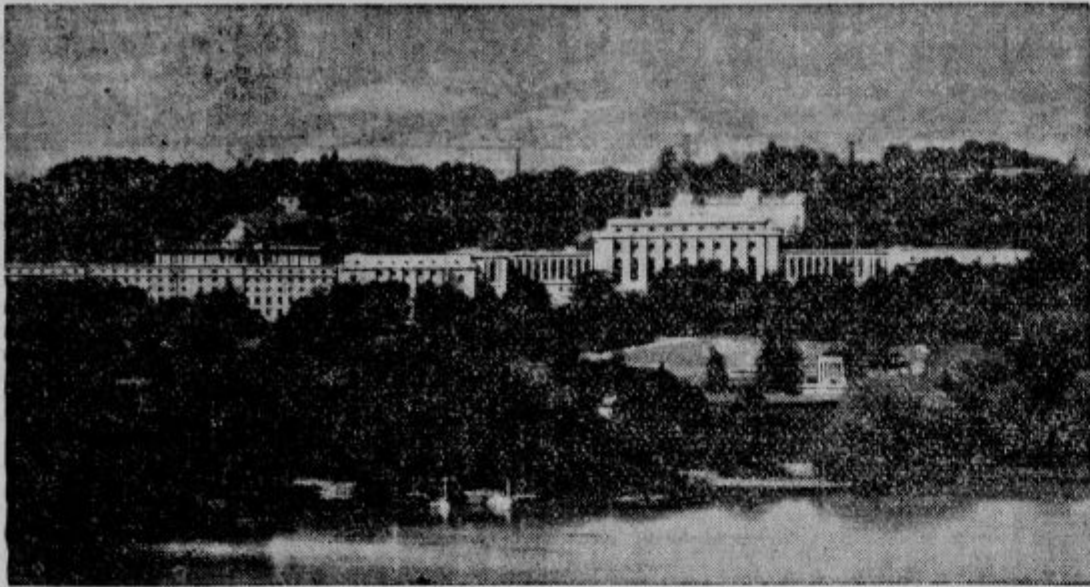
Zasluga, da se je uvedla stenografija v Bolgariji in da se je uvedla najboljša t. j. Bezenškova stenografija, gre takratnemu finančnemu ministru Načoviču, ki se je odločil za Bezenškega. Ta srečna izbira je veliko pripomogla, ker je imel Bezenšek zdrave pojme o stenografiji in je izdelal tako korisitno bolgarsko stenografijo, da je še danes nepopravljena v popolni rabi. On se je posvetil z vso ljubeznijo in vdano služil temu kulturnemu delu.

Pripomba: Prof. A. Bezenškega šteje tudi »Slovenec« med svoje vnete sotrudnike. Med balkanske vojne so njegova pisma »Slovencu« bila nepopisno zaželjena. Prav tako je pošiljal poročila goriskemu »Novemu Času« ter po njem goriske Slovence seznanjal z balkanskimi Slovani. Kakor je bilo že v tem listu z dne 26. julija in 26. avgusta omenjeno, se bo vršilo ob priliki osemdesetletnice rojstva profesorja Antona Bezenškega odkritje spominske plošče na njegovi rojstni hiši v Bukovju, najbrže meseca maja 1934, kar se bo še poprej pravočasno sporočilo. Za to slovesnost se pripravljata tudi spominska knjižica o življenju in delu Bezenškega, ki bo izšla že koncem tega leta.

Uljudno prosim vse tiste, ki bi hoteli k popolnosti te knjige kaj pripomoči s podatki o profesorjevem življenju in delovanju, naj blagovolijo sporočiti svoje podatke ali pripombe na naslov:

Dominik Bezenšek, Ljubljana,

Zeljarska ulica 6.

Palača Zveze narodov v Ženevi, ki so jo pravkar dogradili.

Iz „dežele onstran razuma“

Louis Roubaud, ki si je ogledal pariške norišnice, je poslušal poleg zdravnikov tudi umobolne same, in princesle zgodbe iz »dežele onstran razuma«. (Démonts et déments.) Librairie Gallimard, Paris 1953.) Bolniki živijo v zračnih gradovih in so zadovoljni z usodo, če ne moti nihče njih namišljene resničnosti. A nasilno, surovo zdravljenje more povzročiti nepopolno trpljenje in smrt.

Neki tili nesrečnež se je imel za velikega boksarja, ki je moral stalno braniti svetovno prvenstvo pred novimi nasprotniki. Vsed tega je redno po vseh predpisih premagal svojo blazino, ki jo je imel za sovražnika, z uro v roki odštel določeno število sekund, pomagal premaganemu na noge in mu nudil »dvojbo za revanšo«. Neki mlad zdravnik je mislil, da bo ozdravil tega športnika. Osrečil ga je po vrsti s prisilnim jopičem, samostojnim zaporom, umetnim hranjenjem, ga naposled privezal za roke in noge na postelj. Vse to je ostalo brez učinka. Bolnik je moral v vodo. Privezali so ga v topli kopelji in mu v presledkih polivali glavo z ledeno vodo. Roubaud trdi, da je včasih zaključek sličnega zdravljenja »črni voz, ki neslišno, brez sožalja in vencev odpelja novo žrtev«. Tudi omenjeni športnik »je ob zori tretjega dne obležal brez zavesti: njegov obraz je postal zamolklordeč in potem sinjkast.« Šef norišnice, ki ga je obvestil paznik o stanju bolnika, je rešil nesrečneža. Naklonil mu je za boks primernega slamnatga moža. Bolnik se je takoj pomiril, postal prijazen in po končanem obvez-

nem dvojboju mirno pletel iz iste slame košare z drugimi tovariši vred.

Avtor kopiči svoje gradivo, da bi pripomogel do zmage novi psihiatriji. Kajti še vedno je marsikatera na zunaj moderna norišnica v notranjosti slična starinski ječi. Marsikateri zdravniki so pred vsem pazniki in branijo javnost prej pred bolniki kakor pred boleznijo. Imeti moramo več usmiljenja z nesrečneži, ki se zama upirajo pomračitvi zavesti in morajo napol zdravi izgubiti osebno prostost. Noben zdravnik ni v stanju brez daljšega opazovanja ločiti norca od zdravega, če niso podane značilne zunanje spremembe, ki pa niso obvezne. Roubaud navaja slučaj nekega mladega umetnika, ki je postal žrtev bedaste ovadne. Moral je uklenjen ponoči v celico za pobesnele. Oprostili so ga šele osem dni pozneje, ko so se zanj zavzeli številni prijatelji z znanim odvetnikom na čelu. Nasprotno so aretirali šele ta teden v Flensburgu na Nemškem brivca, ki je redno odrezal kos ušesa onim, ki so prišli strič lase. Ta mož se je potikal iz kraja v kraj in izgubil dosti služb. A vsi so ga imeli samo za nerodneža. Šele zdaj je ugotovila preiskava, da je bil to nevaren norec, ki je skrbno varoval v špirtu ozreane kose ušes. Priznal je psihiatru, da ni mogel premagati skušnjave, ko je prišel z britvijo v bližino ušesa. Tako težko otipljiva je meja med normalnim in umobolnim človekom.

Avstrijci proti Iraku

Avstrijska Liga za Zvezo narodov je vložila pri tajništvu Zveze narodov v Ženevi vlogo, v kateri zahteva, naj se uvede stroga preiskava radi zadnjega pokola kristjanov v Iraku. Treba je na vsak način preprečiti, da bi se kaj takšnega ponovilo.

Proti vlomilcem: na Angleškem so začeli uporabljati naprave, ki sipljejo jedke tekočine ali solzni plin, če se siloma udari po izložbeni šipi

Tudi gondolam so dnevi šteti

Beneški čolnarji so energično zavrnili vse predloge sedanje vlade o nadomestitvi gondol s motornimi čolni. Zmagali so, ker so se sklicevali na starinski značaj svojega mesta in tujski promet. A turisti so vedno maloštevilnejši, in domačini nimajo denarja za izlete z gondolami. Letos je žalostno zaključilo svoj obstoj 19 starinskih ladjedelnic, ki so poslovale v Benetkah po več sto let in slovele daleč naokrog. »Moj čoln je Amadijevo ali Cosmijevo delo«, so govorili Benečani prav tako ponosno kakor novodobni lastniki avtomobilov znamke »Rolls-Royce« ali »Hispano-Suiz«. Pred 10 leti je še prodajal Amadi letno do 30 krasno izrezljanih pozlačenih gondol. Lani je imela trdka samo eno naročilo, letos ni dobila nobenega. Panzera, Casali, Penso, Cosmi in drugi, ki so bili ponos Benetk, so podlegli v boju za obstanek. Motorni čolni bodo le kmalu izpodrinili romantične gondole.

Muzej I. S. Turgenjeva v Moskvi

Te dni je minilo 50 let, odkar je umrl znameniti ruski pisatelj I. S. Turgenjev. Še se zanima svet za njegova dela, toda njegovi spomini so raztreseni po raznih mestih sovjetske Rusije. V Orlu ima Turgenjev muzej. Le malokdo zaide v ta kraj, da bi si ogledal spomine velikega pisatelja. Sovjetski umetniki prosijo vlado, naj odpre Turgenjevu muzej v Moskvi. Tu sta zdaj že dva podobna muzeja, to je muzeja Tolstega in Dostojevskega. Zbrali bodo vse ostanke, ki spominjajo na Turgenjeva in so raztreseni po raznih mestih, kakor v Saratovu v Radiševskem muzeju in v Leningradu.

Sest misijonarjev so ujeli

V Čehvanu na Kitajskem je bilo ujetih 6 misijonarjev. Doslej še ni nikakega sledu o nesrečnih duhovnikih. Teh žalostnih razmer je kriv boj, ki ga vodi general Liu-Liang proti svojemu stricu, generalu Liu-Juen-Huiju. Prebivalstvo je ogorčeno nad generalom Liu-Lianom, ker je kriv sedanjih neurejenih razmer, v katerih cvete tolovajstvo.

Angleška kraljica Elizabeta, najznamenitejša žena na angleškem prestolu, ki je prelila veliko krvi, a je bila inače zelo sposobna vladarica — je bila rojena pred 400 leti, dne 7. septembra. Elizabeta je ostro zatirala katoliško stranko in prišla tako v nasprotje s škotsko kraljico Marijo Stuart. Ko se je na krut način rešila te nasprotnice (l. 1587. jo je dala obglaviti), se je z vsemi silami obrnila proti španski prevladi na morju, ki jo je l. 1588. tudi za vedno stila.

Veleparnik - veledelodajalec

Parobrodna družba Cunard je ustavila gradnjo dveh velikih parnikov, vsed česar je postalo brezposelnih približno 20.000 ljudi. Skoraj sleherna obrt je v tem prizadeta. 75.000 tonski parnik potrebuje nič manj kot 30.000 ton jekla. Za eno tono vlitga jekla je treba štiri tone premoga, torej za parnik omenjenega obsega 120.000 ton ali z drugimi besedami: premogovnik s petsto delavci bi bil za to količino zaposlen sedem do osem mesecev.

Samo predpriprave za gradnjo oceanskega parnika trajajo po več mesecev. Mnogo načrtov, modelov itd. je potrebnih. Preden so pričeli graditi francoski parnik »Normandie«, je tucat konstrukterjev pet let delalo na načrtih, katerih so napravili nad 7000. Ko so načrti slednjič odobreni, jih oddajo v specialni fotografski oddelk, kjer napravijo velikansko število kopij, tako da imajo vsi v poštev prihajajoči oddelki načrte na razpolago. Nato pridejo na vrsto kovači, kotlarji, tesarji, mizarji itd. Velikanskega pomena so monterji zakovice. Navedeni francoski parnik je potreboval nič manj ko enajst milijonov zakovic. Električna podjetja ožive, saj ima največji parnik na svetu »Majestic«, nad 50.000 žarnic, in za dovod tolikemu številu luči je treba stotine kilometrov žice in drugega inštalacijskega materiala.

Ko je ograje parnika toliko dogolovljeno, da se lahko spodnji del hermetično zapre, sledi spuščanje v vodo ali štapel. Ko so parnik »Normandie« spuščali v vodo, so za mazanje porabili 43 ton loja, 2½ tone špeha in 2½ tone mila. Samo to je stalo približno 300.000 Din. Ko je ograje v vodi, se prične šele s prvim delom. Sedaj pridejo stroji, kotli, dimniki, tisoči kosov razne oprave. »Majestic« n. pr. ima 600 kabin, 300 kopalnice, 100 pisarn in 14 salonov. Za opremo tega ogromnega števila prostorov je treba cele armade raznih delavcev, ki dobe tako svojo zaposlitev. Na velikem parniku znaša račun samo za vodno inštalacijo, kopalnice, pipe in podobno približno štiri milijone dinarjev. Porcelanske tvornice dobe ogromna naročila, prav tako tovarne pribora. Na »Normandije«

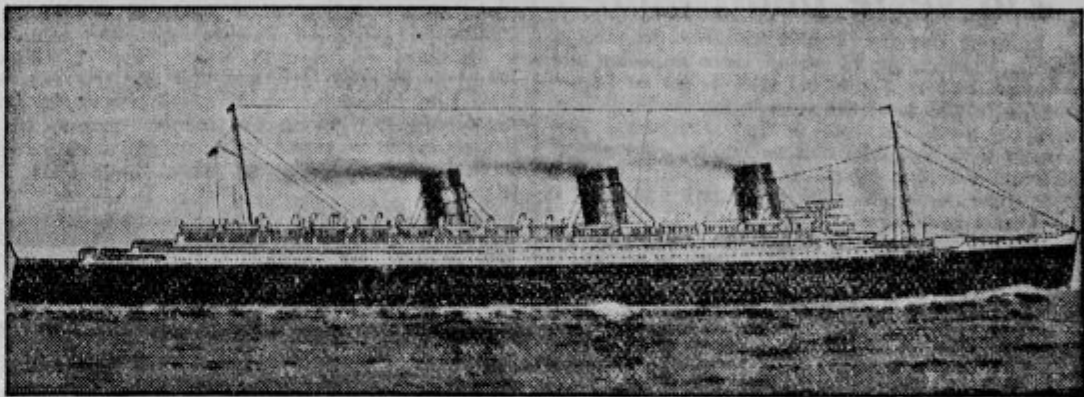
imajo 20.000 skodelic, prav toliko krožnikov, 18.000 žlice in toliko nožev in vilice, potem 5000 vrčev in 26.000 kosov raznega drugega porcelana. Tovarna preprog je celo leto zaposlena, da more dobaviti in opremiti en sam tak velik povodni hotel. Na »Majesticu« je 17 kilometrov preprog in v velikem salonu je eden, ki tehtaja sam 500 kg in je treba 10 delavcev, da ga dvignejo.

Preobširen bi bil popis živila, ki jih porabi na takem orjaku. Celo farmo kokoši je treba, da zalagajo parnik z jajci, saj jih je za vsako vožnjo treba 80.000 ali za 20 voženj na leto približno 1.600.000 komadov. Koliko ljudi je samo pri tem zaposlenih. Reja kokoši, sortiranje, transport itd. Vrvi rabi parnik silne dolžine, dasi bi kdo mislil, da v času, ko imamo vedno manj jadrnice, vrvarska obrt zastaja. »Majestic« rabi več tisoč metrov vrvi samo za svojih 60 rešilnih čolnov, potem za dvigala ter sto in sto drugih namenov.

K vsemu temu treba prišteti še druge predmete, na katere bi le malokdo mislil. Velik parnik rabi letno okoli 300.000 pol papirja, prav toliko ovitkov in pa nad en milijonov jedlinih listov. Koliko papirja potrebuje za svoj dnevnik, ki ga izdaja na parniku, si lahko vsak sam predstavlja.

Sledi še snajenje parnika. 80.000 litrov milnice je treba na leto in 3000 kg mehkega mila, prav toliko sode, potem 10.000 gob, 7000 metelj in okoli 5000 stekleničic Sidola za snajenje medenine, ki jo je na vsakem parniku preobilo. Veliki angleški parnik »Aquitania« nosi s seboj 100.000 komadov raznega perila, rjuh, prevlak, brisač, prtičev itd. Po vsaki vožnji oddajo v pralnice okoli 8000 tucatov, kar da zaslužka velikemu številu perie, saj stane taka »žetka« vsakokrat približno 150 tisoč dinarjev.

In tako bi lahko nadaljevali do neskončnosti. Vendar pa že iz navedenega lahko vsakdo sam uvidi, koliko število ljudi dobi zaposlitev pri graditvi in obratu prekoceanskega parnika odnosno, koliko postane brezposelnih, ako se gradnja takega orjaka ustavi.

Največji parnik sveta, ki ga grade na Škotskem. Parnik obsega 75.000 ton in bo last paroplovne družbe Cunard-Linie. Graditi so ga začeli že l. 1931., a so potem zaradi gospodarske krize ustavili dela. Družba računa, da se razmere do prihodnjega leta že toliko izboljšajo, da se bo obrat na tem potniškem in tovarnomoceanskem orjaku izplačeval, zato bodo zdaj parnik dogradili.

Amerika se pokmeti

Henry Ford je sklenil razdružiti svoje velikanske tovarne v Detroitu. Namesto enega velikega kompleksa bo vzdrževal več manjših samostojnih podjetij, ki jih bo po potrebi zapiral ali zaposlil s skrajšanim urnikom. To cepljenje je odmevalo po vsej Ameriki. Poprej je bil Ford apostol centralizma in je izdeloval v Detroitu vse za avtomobile potrebno: usnje, steklo, gume in sl. Razdružitve v industriji, trgovini, upravi itd. je značilna za Ameriko pod Rooseveltom. Velikanski trusti, gorostasna vlemesta in sl. se zdijo zdaj narodnim gospodarjem eno izmed vzrokov krize. Leta 1929 je živelo v Zedinjenih državah na deželi samo 30 milijonov ljudi. Zdaj je naraslo to število na 33 milijonov. Brezposelni delavci in uslužbenci zapuščajo vlemesta, ki jim več ne nudijo kruha. Tovarnarji zapirajo svoja podjetja po velikih središčih in prenašajo obrate daleč na deželo, kjer je cenejša življenje. Kriza ameriških mest je posebno vplivala na nebotičnike, po katerih ne mara zdaj nihče stanovati. Trgovci so zapustili predrage prostore. V Manhattanu, ki tvori ¼ newyorške površine, je prazna večja polovica stanovanj. Po ostalih newyorških četrtih znaša odstotek nezasedenih stanovanj 14,5. Razen visoke stanarine, propadajo nebotičniki tudi iz drugih vzrokov. Stirisdesetnadetropne hiše so spremenile newyorške ulice v prave soteske brez luči in zraka. Stanovalci po dolenjih nadstropjih od prvega do desetega morajo žgati elektriko podnevi in ponoči. To je tudi predrago. Dokler so uživala mesta blagostanje, je rado plačalo prebivalstvo draga stanovanja. A doba nekdanjega blagostanja (prosperity) je končana in prebivalstvo odhaja na deželo. Ameriški dnevniki prerokujejo, da bodo postale Zedinjene države zopet kakor nekoč — farmerska dežela.

General de Pinedo, najboljši italijanski letalec na dolgih progah, ki je ob startu New York—Bardad smrtno ponesrečil.

Bolgarski kralj in kraljica na obisku v Parizu; desno francoski državni predsednik Lebrun.

»Gospodična Lada, verujte mi, da znam čitati vaše misli!«
»Tako... čemu pa potem še sedite tu?«

Prodajalec (na vselejmu): Ostane topla do jutra, radi zdrave topline jo priporočam Higijenski zavod, ima kuhhalno garnituro... in prištedi 33%, kuriva.
Ona: Prihrani 33%... Naročam za svojo sobico tri take Lade pač.

Obvezno zavarovanje proti toči

Uredba in pravilnik

o zavarovanju posevkov in plodov

Banovinskemu svetu je bila včeraj predložena uredba s pravilnikom za obvezno zavarovanje posevkov in plodov proti toči na ozemlju dravske banovine. Kot znano je že od začetka leta 1931. v veljavi zakon o obveznem zavarovanju posevkov ter plodov zoper točo. Vendar mora vsaka banovina zase izdelati detaljno uredbo ter pravilnik. To so nekatere banovine že storile, dravska pa je predkih v zemljiškem katastru označena kot njiva, vrt, Uredba določa, da pridejo za obvezno zavarovanje v posevek kot obdelana zemlja ona zemljišča, ki so po določilih čl. 18 zakona o neposrednih davkih v zemljiškem katastru označena kot njiva, vrt, sadovnjak ali vinograd ter vsako drugo zemljišče, ki se dejansko kmetijski izkorišča kot njiva, vrt, sadovnjak ali vinograd. Vendar so oproščena deloma nekatera zemljišča, ki so že itak po davčnem zakonu prosta trajno ali začasno razen nekaterih slučajev n. pr.: posestva, ki služijo v kulturne in podobne svrhe itd.

Zavarovalni prispevki se plačujejo kot doklada k osnovnemu davku. Ta doklada je že v glavnem določena tako, da vsota zavarovalnih prispevkov ne presega za 10% v pret. letu za škodo po toči priznane odškodnine skupno z upravnimi stroški zavarovanja. Pri določanju doklade je upoštevati potrebo posebnega rezervnega fonda, ki mora čimprej doseči višino ene petine vsote v zadnjih 5 letih izplačanih odškodnin ter se mora na tej višini dopolnjevati. Kjer davkarje ne odmerijo davkov in slučajno delne ali popolne oprostitve od davka, določi prispevke zavarovalnica sama na ta način, da ugotovi s smiselno uporabo predpisov zakona o neposrednih davkih višino zavarovalnine. Doklada more zavarovalnica izterjati na isti način kot se izterjuje davki. Predpisi tega člena veljajo tudi za zemljišča, ki v katastru niso označena kot njiva, vrt, sadovnjak in vinograd, pa se dejansko kot taka obdelujejo.

Iz pravilnika k tej uredbi je posneti, da določila veljajo za sadne pridelke v toliko, da obsegajo samo kultivirano sadje. Možno pa je tudi, da zavarovalnica sama izloči gotove vrste pridelkov iz zavarovanja, če je to v interesu zavarovanja samega.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz o stanju Narodne banke za ultimo avgust kaže te-le važnejše izpremembe (vse postavke so v milij. Din):

Aktivna: podlaga 1869.3 (—8.25), devize izven podlage 82.0 (—0.4), kovani denar 206.3 (—48.1), posojila: menična in lombardna 2247.4 (+5.0), prejšnji predjumi državi 1716.85 (+0.3). — Pasiva: obrok bankovcev 4314.4 (+67.2), obveznosti po vidu 845.8 (—105.2), obveznosti z rokom 1319.1 (+5.6), razna pasiva 838.6 (—17.06).

Odstotek kritja se je povečal od 36.11 na 36.22, dočim je samo zlato kritje naraslo od 34.57 na 34.83%.

Kljub ultimu ni bilo zabeležiti znatnejših izprememb. Zmanjšanje obveznosti po vidu v glavnem radi mobiliziranja žira odgovarja povečanje obkroga bankovcev ter povečanje obkroga kovane denarja, katerega zaloge pri banki so se izredno zmanjšale. Zaradi sezonskih potreb so narasla tudi posojila.

Zaščita po § 5 in 6. Iz poročila Narodne banke za drugo četrtletje t. l. posnemamo, da se je čl. 5 poslužilo v tem četrtletju 5 denarnih zavodov (v 1. četrtletju 10), čl. 6 pa 16 manjših zavodov (v 1. četrtletju 35). Skupno se je do konca junija t. l. poslužilo ugodnosti čl. 5 57 denarnih zavodov, čl. 6, odnosno uredbe pa 58 zavodov, skupno torej 115 zavodov.

Statistika zunanje trgovine za prvo polletje 1933 je izšla. Izdal jo je carinski oddelek finančnega ministertva. Statistika prinaša vse važnejše podatke o naši zunanji trgovini. Med drugim omenjamo narast postavke uvoza plemenitih kovin, kar pa je pripisovati predvsem uvozu srebrnikov iz Anglije: 101.209 kg za 48.8 milij. Din.

Iz »Službenih novic«. Ministrski svet je odobril, da se sme »Sloška blagajna za štednjo i zjajmova« iz Janjine poslužiti čl. 5 zakona o zaščiti kmeta.

Izpremembe v taksem in pristojbinskem pravilniku. Uklenjen je čl. 69 taksnega in pristojbinskega pravilnika. Ta člen določa med drugim, da državni namestnik ne plača takse naprej v gotovih služajih. Ravno tako odprave določilo, da velja za pritožbe pri upr. sodišču ali davčnem apelacijskem sodišču polovična taksa (50 mesto 100 Din).

Zigovanje jaje za uvoz v Francijo. Francoska vlada je odredila, da morajo biti iz Jugoslavije uvožena jajca vsa žigosana (črke najmanj 2 mm, napis: Jugoslavija). Tudi zaboji morajo biti zaznamenovani. Ta odredba velja z 9. oktobrom 1933.

Borza

Dne 4. septembra 1933.

Denar

V današnjem prometu sta ostala neizpremenjena je Curih in Trst, dočim so vsi drugi tečajji padli.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8.75—8.85, na zagrebški po 8.625 in belgrajski po 8.55. Grški boni so v Zagrebu notirali 38 blago in v Belgradu 37.50—38 (38).

Ljubljana. Amsterdam 2300.85—2321.21, Berlin 1364.58—1375.38, Bruselj 799.68—803.62, Curih 1108.35—1113.85, London 179.53—181.13, Newyork 3924.94—3953.20, Pariz 224.77—225.89, Praga 169.79—170.65, Trst 301.01—303.41.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 50.551 Din.

Curih. Pariz 20.2775, London 16.32, Newyork 358, Bruselj 72.20, Milan 27.25, Madrid 43.20, Amsterdam 208.40, Berlin 123.325, Dunaj 72.87 (57.8), Stockholm 84.20, Oslo 82, Kopenhagen 72.90, Praga 15.335, Varšava 57.85, Atene 2.93, Carigrad 2.47, Bukarešta 8.08.

Dinar notira na Dunaju (denar) 8.94.

Vrednostni papirji

Tudi ta teden se je nadaljeval čvrsta tendenca za državne papirje in je med njimi narasla vojna škoda. Vendar danes na zagrebški borzi sploh ni bilo zaključkov v državnih papirjih.

Ljubljana. 7% inv. pos. 49—52, agrarji 26 d., vojna škoda 243—245, begl. obv. 37—38, 8% Bler. pos. 35—37, 7% Bler. pos. 34—35, Sečerača Osjek 170 bl., Impex 50 den., Trboveljska 125 bl.

Belgrad. Narodna banka 3600—3650 (3600), Priv. agr. banka 230 den. (230) vojna škoda 245—

Pridelki so zavarovani le tako dolgo, dokler so v zemlji ali neposredno po žetvi leže na polju ali pa se nahajajo normalno dobo na kozoleu, odnosno na trti ali na drevju. Zavarovalnica more objaviti rok, po katerem preneha zavarovanje posameznih pridelkov ter kdaj začne teči zavarovanje posameznih pridelkov. Zavarovanje lanu, konoplje in vrtnih pridelkov preneha s trenutkom odločitve od zemlje. Zavarovanju podvrženi pridelki na novokultiviranih površinah, če niso že v neposredni zvezi s kultivirano površino, ki je last istega lastnika morejo po odločbi zavarovalnice postati predmet zavarovanja šele po triletni zaporedni rasti, razen če se je to kultiviranje izvršilo po oblastvenem načrtu ali z oblastveno pomočjo. Isto velja tudi za slučaj izpremenjene kulture v gotovih služajih. Pod zavarovanje pa ne spadajo oni posevki in plodovi, ki se goje na zemljiščih, ki so označena kot vrtovi ali sadovnjaki, ki ne presegajo 2 ha, ako lastnik, odnosno najemnik nima značaj kmetovalca, t. j. take osebe, ki sebe in družino preživlja s kmetijskim delom (lepotični in obrtni vrtovi).

Zavarovana je samo dejanska povzročena škoda z izključitvijo vsakega dobička. Odškodovati je normalno samo količino in ne kakovost pridelka razen če običajna razlika v kakovosti znaša več kot 30%. Zavarovana je samo škoda, povzročena neposredno radi toče, ne pa n. pr. radi poplav, povzročenih po toči ali viharju v spremstvu toče. Novi posevki po že priznani odškodnini, če niso običajna druga setev ali saditev, niso zavarovani.

Zavarovalna premija je za vse posevke in plodove in za vse kraje banovine enaka. Višina zavarovalnega prispevka v kolikor že ni v zakonu določena, določa ban.

Nastalo škodo je prijaviti v treh dneh ne vtelevši v to dan nastale škode. Zavarovalnica pa lahko prijavi rok določi drugače, vendar ne več kot 5 in ne manj kot 2 dni. Dokaz o pravočasni prijavi mora prinesiti oni, ki zahteva odškodnino. Zakasnela prijava izključuje pravico do odškodnine razen če more odškodnovec na drug način dokazati, da je zavarovalnica o nastali škodi na drug način zaznala ali če škodo dokaže, da je prijavo opustil radi nepremagljivih ovir, o čemer odloča zavarovalnica.

V 14 dneh po povzročenji škodi pod vsakim pogojem zastara pravica do odškodnine, ako ni škoda prijavljena ali zavarovalnica o njej ni na drug način doznala.

246 (246, 243.50), 12. 248—251 (250), 6% begl. obv. 37.80—38.10 (38.10, 37.75), 8% Bler. pos. 35.75—36.25 (36.25), 7% Bler. pos. 34—35.50, 7% pos. DHB 50 bl.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. prioritete 52.50, delnice 13.90, Narodna banka 144, Länderbank 17, Alpine 12.25, Trboveljska 14.40, Steg 16.70, Berg und Hütten 402.50.

Žitni trg

Cene se popravljajo.

Po nizkih nedavnih cenah so se začele cene pšenice in moke dvigati, kar je v nemali meri pripisovati uspehu londonske žitne konference. Od najnižje cene 95 smo že prišli na 108—112.50 po kvaliteti in postaji. Nadalje zahtevajo za sremsko blago 105—107.50, za potisko blago severno ob Tisi pa 115—120. Vendar je pri teh cenah ponudba minimalna. V splošnem je trg miren in v septembru ni pričakovati znatnejših izprememb. Tudi moka je v ceni narasla. Od najnižjega stanja, kakor so ga zabeležili nekateri manjši mlini, 190 so cene narasle zopet čez 200 na 220—240 po postaji in kakovosti. Sedaj je interes mlinov manjši kot je bil še pred nedavnim. V koruzi ni prometa in cene bolj nominalne: 63—67 po postaji.

Živina

Dunajski goveji sejem dne 4. septembra. Dogon je znašal 470 bikov, 648 krav in 981 volov, skupno 2099 glav, od tega iz Avstrije 1605, iz inozemstva 494. Cene so bile naslednje v šilingih za kg žive teže: voli 1.10—1.48, biki 1.04—1.23, krave 1—1.20, klavna živina 0.70—0.95. Tendence je bila čvrsta pri živahnem prometu in prodaji. Cene volov so narasle za 7, bikov za 4, krav za 3 in klavne živine za 2 groša.

Fizol

Letošnji pridelek fižola prihaja vedno bolj na trg. Vendar je po dosedanjih cenilvah letina slaba. Cenijo jo na dobro tretjino ali pa na slabo polovico lanske količine. Danes plačujejo za ribničana 2 Din, za mandalon pa 1.50 Din. Kupčija ni živahna, ker so producenti vzdržljivi in čakajo na boljše cene. Vendar je treba vpoštevati, da so zaloge lanskega pridelka že znatne, kar pritiska na cene. Izvoz se je že začel, vendar je tendenca mlačna.

Damske plašče za jesen

v različnih najnovejših fazonah, v cenah od 240 Din naprej, nudi F. I. GORICAR, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29.

Mestno načelstvo v Mariboru.

Stev. 10.950/1843/33 in 12.282/2122/33. Maribor, 1. sept. 1933.

Razglas o licitaciji

Mestno načelstvo mariborsko razpisuje za pravilo carinskih skladišč v Mariboru

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo

ter za dobavo in montažo dvigala in črpalke za carinsko pošto v Mariboru

II. javno pismeno ponudbeno licitacijo, obe na dan 21. septembra 1933 ob 11

v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru. Pojasnila in proučbeni pripomočki se proti plačilu napravnih stroškov dobivajo med uradnimi urami istotam soba št. 3.

Ponudbe se naj glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto uradnega proračuna, ki znaša:

1. za popravilo carinskih skladišč Din 60.570.02
2. za dobavo in montažo dvigala Din 87.000.—
3. za dobavo in montažo črpalke Din 5.500.—

Za vsako izmed dobav je predložiti posebno ponudbo v posebni kuverti.

Ponudbe je kolekovati po § 9 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. III. 1932, Službene Novine br. 70-XXIX z dne 26. III. 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglaš o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski mestnega načelstva mariborskega.

MESTNO NAČELSTVO MARIBORSKO.

Sport

Kako je bilo na meddržavnem teniškem dvomatchu Avstrija-Jugoslavija

Drugo izločilno kolo za Davisov pokal.

Po sijajni zmagi jugoslovanske reprezentance nad Norveško v Oslu se je Jugoslavija plasirala v drugo kolo, kjer se je sestala z Avstrijo in to v dnevih 26., 27. in 28. avgusta v Zagrebu. Igrišče Akademskega tenis kluba na Šalati je bilo prvotno urejeno in na tribunah se je nabralo vsak dan preko tisoč gledalcev, ki so z zanimanjem sledili borbi naših najboljših igrarjev. Za Avstrijo so startali Matejka, Artens in Metaxa, za Jugoslavijo pa Kukuljevič in Punčec. Po tonskih posnetkih, slikanju in govorih v radiju sta se publiki kot prva predstavila Artens in Punčec. Pri teh se je kmalu opazila večja turnirska rutina. Dobil je prve tri gamese, nakaš si Punčec osvoji četrtega. Naslednji games dobi Artens a Punčec po težki borbi izenači. Enajstega in dvanajstega izgubi Punčec in tako si Artens osvoji prvi set 7:5, za drugi set se je vršila težka borba. Punčec dobro začne ter dobi dva gamesa. Artens izenači nakaš Punčec brez presledka dobi tri gamese ter vodi 5:2. Artens je zbral vse svoje moči, ter zboljša rezultat na 5:4. Naslednji set je bil najbolj interesenten. Za vsako točko je morala žoga preskočiti nad dvajsetkrat mrežo. Punčec je imel osemkrat priliko, da dobi set, toda Artens je z obžudovanja vredno energijo izenačil. Sledeči games zopet dobi Punčec, nakaš pa Artens tri gamese zaporedoma in s tem set. Punčec je vsled tega tako depimiran, da zadnji set gladko izgubi 6:1. Tako si je Avstrija osvojila prvo točko in vodi 1:0. Po kratkem odmoru nastopi drugi par Matejka—Kukuljevič. Kukuljevič je forsiral igro pri mreži, ki se mu je več ali manj obnesla. Prva dva gamesa si osvoji Kukuljevič. Matejka izenači, nakaš Kukuljevič zopet preide v vodstvo. Vendar Matejka ponovno izenači. Stanje je 4:4. Vodstvo se menja in pri 5:5 postane Avstrijec opreznjši. Stanje se poviša na 6:6. Zatem dobi Matejka dva gamesa in s tem set z 8:6. Drugi set se je odigral v glavnem ravno tako kakor prvi. Do stanja 5:5 sta bila Matejka in Kukuljevič menjava v vodstvu. V zadnjih dveh gamesih je Matejka pokazala vse svoje znanje. Vrnil in plasiral je najtežje Kukuljevičeve žoge. Tako je dobil drugi set 7:5. V tretjem setu je tudi Kukuljevič kakor Punčec popustil ter izgubil set in igro 6:3.

Avstrija torej vodi prvi dan 2:0. Obe igri sta bili jako interesantni. Punčec bi proti Artensu lahko zmagal, ako ne bi postal nervozen in nesiguren. Kukuljevič in Matejka sta si precej enakovredna nasprotnika. Obe avstrijskima gostoma je mnogo pripomogla tudi izredna sreča, ki ju je spremljala predvsem pri zadnjem dnevu tekovanja.

Drugi dan 27. avg. se je vršila najinteresantnejša borba. Nastopil je par Artens—Metaxa proti Punčec—Kukuljevič. Naši so igrali jako sigurno in so prvi set gladko dobili 6:2. Od gostov se Metaxa nikakor ni mogel otresti treme, a tudi Artens je kazal močno nesigurnost. V drugem setu je Jugoslavija popolnoma popustila in set izgubila 6:0. V tretjem setu so si bili igrarji enakovredni in naši so dobili set 6:4. Kukuljevič je igral izborno

pri mreži ter vrnil akoro nedosegljive žoge. Posebno mu je sedel smach. V četrtem setu že vodijo naši 4:3 in 5:3. Artens servira ter zniža na 5:4. Sedaj servira Kukuljevič in vsi pričakujejo zmago, toda naši igrajo slabo ter izgubijo games. Metaxa zopet izgubi servis in naši vodijo 6:5. Punčec servira. Naši imajo že match-žogo, a Punčec vsled razburjenja vse pokvari. Stanje je 6:6. Servira Artens ali vsled slabega servisa izgubi. Servira Kukuljevič, gosti že vodijo 45:0, toda vsled slabe igre Metaxe naši izenačijo ter po treh adventih dobijo set in match.

Tretji dan se je nabralo na igrišču okrog 1500 ljudi, ki so napeto čakali začetka igre. Kot prvi par sta nastopila Punčec in Matejka. Sodil je gosp. Krnic. Punčec ima servis in z njim dobi prvi games. Dobi tudi drugi games. Matejka, ki se do sedaj še ni znašel, začne napadati in se prilagodi Pučecovi igri; izenači ter vodi 4:2. Punčec se popravi in izenači. Matejka postane vedno bolj ofenziven in Punčec ni mogel več vrniti njegovih ostroplasiiranih žog ter zgubi prvi set 6:4. Drugi set Punčec servira ter dobi prvi games. Sodnik ni bil tako nepristranski kakor bi bilo želeli, ker se je preveč zanašal na stranske sodnike, ki niso pazili in izjavljali, kakor se jim je zdelo. Punčec je popolnoma odpovedal ter zgubil set 6:1.

Pri tretjem setu začne Punčec izvrstno in vodi 2:1. Toda Matejka igra opreznjeje ter prilili Punčeca v defenzivno igro. Preide v vodstvo, a Punčec po težki borbi izenači 3:3. Sedaj vodi zopet Matejka, a Pučec izenači. V zadnjih dveh gamesih Matejka riskira in uspejo mu najtežji udarci, katerim je Punčec moral podleči 6:4. Tako si je Avstrija priborila pot v nadaljno tekovanje za Davisovo časo, Jugoslavija pa je izpadla.

Po kratkem odmoru nastopita Artens in Kukuljevič. Čeprav nismo imeli več izgledov na zmago, je običnost vendar pričakovalo, da bo Kukuljevič uspešno zboljšati rezultat, toda kmalu se je opazilo, da Kukuljevič ne igra z isto ambicijo, s katero bi igral ako bi v prejšnji igri zmagal Punčec. V prvem setu vodi Kukuljevič 2:0. Artens izenači ter preide v vodstvo, a Kukuljevič zopet izenači. Po hudi borbi preide Artens v vodstvo in dobi set 6:3. V drugem setu Artens vodi 2:0. Kukuljevič zniža na 2:1. Artens dobi z lahkoto tri gamese ter vodi 5:1. Kukuljevič izborno servira ter dobi games 5:2. Naslednji games dobi zopet Artens in tako drugi set 6:2.

V tretjem setu igra Kukuljevič premišljeno in mirno. Vodi že 3:0, a po težki borbi Artens izenači. Kukuljevič in Artens se menjata v vodstvu. Kukuljevič sedijo vsi servisi ter dobi set 6:4. V odločilnem setu pa Kukuljevič popolnoma odpove ter ga izgubi 6:0.

Tako se je Avstrija priborila zmago in bo še nadalje startala za Davisovo časo. Ako bi v jugoslovanski reprezentanti mesto Punčeca igral v singlih Pallada, bi bil rezultat gotovo boljši, ker je sigurnejši od Artensa in Matejke. Bill.

Proslava 5 letnice SK Olimpa in sportni dan v Celju

V nedeljo, dne 3. t. m. je proslavil SK Olimp svojo 5 letnico s celodnevno prireditvijo. Sportne prireditve so se pričele že v soboto zvečer s štafetnim tekom po mestu. Zmagala je štafeta Olimpa pred štafeta ma SK Atletika in SK Jugoslavija. V nedeljo dopoldne so nastopili lahko-atleti in doglegli deloma prav dobre rezultate: na 100 m 12 sek., 200 m — 26.8 sek., 400 m — 58.9 sek., 800 m — 2:12.8, 1500 m — 4:35.5, skoki v višino 1.70 m, v daljavo 5.76 m, troskok 12.64 m, kroglja 12.12 m, disk 30.28 m, kopje 42.80 m. V nogometu je dopoldne zmagala mladina SK Olimpa nad mladino SK Jugoslavija s 3:0. Popoldne se je vršil brozturnir med moštvi SK Celje, SK Dobrna, SK Olimp in SK Jugoslavija. Rezultati so naslednji: SK Dobrna: SK Olimp 2:0, SK Celje: SK Jugoslavija 1:0, SK Olimp: SK Jugoslavija 2:0, SK Celje: SK Dobrna 1:0. Zvečer se je vršila težko-atletska prireditve, pri kateri so razen domačinov nastopili tudi Ilirijani. Pri rokoborbi in boksu je dosegel tehnično slabši Olimp isti rezultat kot Ilirija. Veliko borb je neodločeno. Olimp napreduje. Gostje Ilirije so zelo fair atleti in je bilo obšinstvo z njimi zadovoljno. Oba kluba sta zadovoljila. Olimp toliko bolj, ker je znano v kakih skromnih razmerah so mu določene možnosti razvoja.

Službene objave LNP

(Seja p. o. dne 30. avgusta 1933 — nadaljevanje)

Preložitve za klubske proslave rezerviranih terminov (sportni dnevi) se bo sicer jemala na znanje, toda termini se klubom ne bodo rezervirali.

Pozivajo se MO, da takoj izzberejo pare in določijo termine za jesensko prvenstveno sezono. Začetek jesenske prvenstvene sezone LNP za vsa okrožja in razrede se določi na 1. oktobra 1933, lahko pa se klubi sporazumejo za odigranje tekem pred 1. okt. 1933.

Izžrebani pari in termini dolensko-posavskega okrožja so: 1. oktobra: SK Sloga: SK Sava v Sevnici, Krški SK: SK Elan v Krškem; 8. oktobra: Krški SK: SK Sloga v Krškem, SK Elan: SK Sava v Novem mestu; 15. oktobra: Krški SK: SK Sava v Krškem, SK Elan: SK Sloga v Novem mestu.

Pozivajo se klubi: SK Krški v Krškem, SK Sloga-Radna pri Bošanju in SK Sava v Sevnici, da takoj prijavijo svoja igrišča v verifikacijo.

Izžrebani pari podsavskega liga-razreda: 1. ISSK Maribor: SK Rapid v Mariboru, 2. Cakovečki SK: SK Rapid v Cakovcu, 3. Cakovečki SK: ZSK Hermes v Cakovcu, 4. SK Zelezničar: Cakovečki SK v Mariboru, 5. SK Zelezničar: SK Rapid v Mariboru, 6. SK Celje (ali Elan): ISSK Maribor v Celju (Novem mestu), 7. SK Celje (Elan): ZSK Hermes v Celju (Novem mestu), 8. SK Celje (Elan): SK Zelezničar v Celju (Novem mestu), 9. ZSK Hermes: SK Rapid v Ljubljani, 10. Cakovečki SK: SK Celje (Elan) v Cakovcu, 11. SK Zelezničar: ISSK Maribor v Mariboru, 12. SK Zelezničar: ZSK Hermes v Mariboru, 13. SK Celje (Elan): SK Rapid v Celju (Novem mestu), 14. ISSK Maribor: Cakovečki SK v Mariboru, 15. ZSK Hermes: ISSK Maribor v Ljubljani.

Termini se bodo določili na prihodnji seji. Nadalje je u. o. razdelil ljubljanski drugi razred v dva razreda po šest klubov in so se izžrebali pari:

A. razred: 1. SK Grafika: SK Jadran, 2. SK Ilirija: SK Korotan, 3. TSK Slovan: SK Korotan, 4. SK Ilirija: SK Reka, 5. SK Ilirija: SK Grafika, 6. SK Korotan: SK Jadran, 7. TSK Slovan: SK

Grafika, 8. TSK Slovan: SK Jadran, 9. TSK Slovan: SK Reka, 10. SK Ilirija: SK Jadran, 11. SK Korotan: SK Reka, 12. SK Korotan: SK Grafika, 13. SK Ilirija: TSK Slovan, 14. SK Grafika: SK Reka, 15. SK Jadran: SK Reka.

Drugi B. razred: 1. SK Disk: SK Mars, 2. SK Disk: SK Zakog, 3. SK Disk: SK Domžale, 4. SK Mars: SK Svoboda-Vič, 7. SK Zakog: SK Sloga, 8. SK Mars: SK Sloga, 9. SK Disk: SK Sloga, 10. SK Zakog: SK Svoboda-Vič, 11. SK Svoboda-Vič: SK Sloga, 12. SK Domžale: SK Zakog, 13. SK Domžale: SK Mars, 14. SK Disk: SK Svoboda-Vič, 15. SK Domžale: SK Sloga.

Termini se bodo določili na prihodnji seji. Izžrebani pari in termini gorenjsko-notranjskega okrožja se bodo objavili, čim bo dosežen sporazum med prizadetimi klubi.

Uspeša prireditve kubanskih kozakov. Na hermesovem igrišču v Šiški so nastopili preteklo nedeljo pred 1500 gledalci kubanski kozaki, ki so pokazali v eni in pol uri nekaj prvotnih stvari. Obšinstvo je bilo z njihovimi atrakcijami zadovoljno, kozaki pa — z dohodki.

SK Korotan (lahkoatletska sekcija). Danes ot 18 obvezen trening ob vsakem vremenu.

Dr. Diem, glavni tajnik olimpijske odbora se bo na povratku iz Turina, kjer se udeležil svetovnih akademskih iger, ustavil tudi v naši državi. On namreč potuje v Angoro, na povabilo Kemalpasa, da organizira v Turčiji telesne vaje. Na povabilo našega olimpijskega odbora bo priznani strokovnjak na polju telesnih vaj imel v Zagrebu predavanje o temi: »Olimpijske igre v starem veku in danes.« Morda pride o z dr. Diemom tudi nemški lahkoatletski-representanti na turnirskih igrah, da pokažejo svoje znanje. V tem pogledu se še vršijo razgovori.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 5. septembra: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 19.00 Radio orkester 20.00 Animistična podmena o postanku vere (Fr. Teneglav) 20.30 Internacionalni nemški prenos iz Berlina 22.00 Čas, poročila, radio orkester.

Sreda, 6. septembra: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 19.00 Otroški kotiček (gdč. Vencajz) 19.30 Plošče 20.00 Literarna ura: Iz 5. zvezka Levstikovih zbranih spisov (prof. Fr. Vodnik) 20.30 Prenos iz Belgrada 22.30 Čas, poročila, angleške plošče.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda. Dina 1.—; ženski-tovarniški oglas Dina 2.—; Najmanjši znesek za mali oglas Dina 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petinast vrstica po Dina 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Gospodična

izurjena v vseh strokah mešane trgovine, zmožna voditi vsako trgovino ter ob enem pisarniška dela, želi prenesti mesto v vsako boljšo trgovino v Ljubljani. Položi lahko kot garancijo ali soudeleženko od 20—30.000 D. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Stalnost« št. 10348.

Službodobne

Dekle

pošteno, delavno, zdravo sprejemem za vsa hišna dela. Ponudbe pod »Dela in jelo« št. 10177 na upravo »Slovenca« (b)

Žagarja

oženjenega, sprejemem za nov venecijanski jarm na 4 liste in krožno žago. Vešč mora biti vseh popravil in se razumeti na lesno manipulacijo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Nova žaga« 10073. b

Starejša kuharica

obenem hišna, z dobrimi priporočili — se išče za Ljubljano v boljše gospodinjstvo, ugodno in trajno. — Pisma na upravo »Slovenca« pod »O. L.« št. 10030. (b)

Modistinjo

samostojno moč - sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10381.

Pouk

Profesor glasbe

poučuje klavir. Informacije: trgovina muzikalij: Modic, Kopitarjeva ulica.

Trgovski tečaj

pri Trgovskem učnem zavodu. Ljubljana, Pražakova 8-II. — Vpisovanje dnevno od 9 do 12 in od 15 do 18. (u)

Pouk v klavirju

prvovrsten, dajem po zmerni ceni. Grem tudi na dom. — Pčelnikova, Gosposka ulica št. 4. (u)

Legatov enoletni

trgovski tečaj v Mariboru. Začetek dne 9. septembra. Vpisovanje v trgovini, Slovenska ulica 7. (u)

Na Ljubljani-kem jesenskem velesejmu v paviljonu »F« je razstavila svoje izdelke tvrdka **J. Knific, tovarna za žimo** **Stražišče pri Kranju.**

Kdor si želi nabaviti spredeno žimo, naj se obrne na omenjeno tvrdko, katere jamči za točno in solidno postrežbo.

Samuel Lover: **RORY O'MORE** 108
Irski ljudski roman.

»O, Bog mi odpusti, če je greh, a res sem mislil, da je to bila Nebeška Kraljica in prosim, naj mi odpusti, da sem jo zamenjal za njihovo umazano ajdovsko boginjo. Upam, da ni nič hudega, ker sem to storil v zmoti.«

»Ne jemljite si k srcu, Rory,« je dejal De Lacy, ki je videl, da ga je s smehom užalostil. »Mislim, če ste molili k Bogu z nepokvarjenim srcem, da je prišla molitev od Njega.«

S temi besedami se je De Lacy vkrcal in izročil previdnosti božji, v čije milost in varstvo je zaupal.

XXXVII. poglavje.

Tajinstveni sestanek.

Skoraj eno leto je preteklo, odkar je Rory zapustil Irsko. V tem času so se godile strašne reči, prestrašne, da bi jih mogli tu popisavati. Bilo je leta 1798. Krvavi dogodki tega leta so bili delo sovražnikov.

Jeseni tistega leta so upornike razpršili, razen nekaj raztresenih skupin najhujših, ki so se držali v hribih ali po močvirjih, kjer so jih preganjali.

Bilo je v mraku, ko je stara beračica prišla k Mary O'More in ji sporočila: če pojde ž njo sama na določen kraj, bo tam našla človeka, ki ji bo povedal veselo novico.

Zena se je trudila, da bi razumela Marijino radovednost; a v tistih časih je bilo nevarno hoditi sam. Mary ni bila toliko pogumna, da bi se odločila za pot. Dasi je bila bistrega in hrabrega duha, ni nikdar prebolela tistega strahu, ki ga je doživela v Follski dolini.

»Ali ne bi mogel tisti človek, kdorkoli že je, priti

Dvosobno stanovanje kopalnica, plin, v visokem pritličju, pri svetem Kristofu, se odda z oktobrom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10383. (č)

Vnajem

Lokal

suh, svetel, velik okoli 100 m², pripraven za skladišče ali delavnico, odda takoj v najem Jernej Kopač, Celovška cesta št. 14 (Svečarna Pax).

Solske torbice, nahrbtnike, aktovke.

Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Denar

Posojilo

do 100.000 Din proti 6% obrestovanju in vknjižbi na 300.000 Din vredno kmetijo — iščem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10146. (d)

6000 Din posojila

iščem za kratko dobo in proti sigurnem jamstvu in visokimi obrestmi. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Posojilo 155« števil. 10349. (d)

K lekarni

pristopim kot družabnik s sodelovanjem z 200.000 do 300.000 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Družabnik« št. 10293. (d)

Poizvedbe

Prosim ono osebo,

ki je spravila moj rjav dežnik, ki sem ga pozabila v juliju pri g. dr. Praunseisu, da mi ga vrne istotam. — Brezposelna. (e)

Izgubil sem verigo

od motornega kolesa na križišču Tržaške in Bleiweisove ceste ob 2 polno. Najditelj se navede, da jo vrne proti primerni odškodnini na naslov: Andrej Zupan, Ljubljana, Gosposvetska št. 16. (e)

Razno

Pozor vinogradniki!

Oddam vinotoč s kletjo brezplaten. Točim sam za malo dogovorjeno odškodnino. Več se izve v upravi »Slovenca« pod št. 10363. (r)

Barve, firnež, lak in vse ostalo dobite najugodnejše pri

DRAGO FRANZ

Stari trg št. 11, Ljubljana

Telefon 20-45

Pri večjem odjemu znaten popust

Kupimo

Hlude

bukove in javorjeve, la, kupim. Ponudbe z navedbo dobavnih rokov, količin in cene franko vagon nakladalna postaja, na V. Braz, Ljubljana, poštni predal 90. (k)

Vsakovrstno

Zlato kupaže

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Objave

Solske torbice, nahrbtnike, aktovke.

Ivan Kravos.

Maribor, Aleksandrova 13

Prostovoljna

javna dražba

2 avtobusov Ford, pravice vožnje po progi Novo mesto—Toplice, pravice prevoza pošte Novo mesto — Straža — Toplice in drugih k podjetju spadajočih premičnin — bo dne 9. septembra 1933 ob 11 v občinski pisarni občine Šmihel Stopiče, Novo mesto, Sukletova cesta. — Dražbeni pogoji pri notariju v Novem mestu. — V Novem mestu, dne 2. septembra 1933. — Marinček Matija, javni notar kakor sodn. pov. e

Posredstva

Krasne parcele

v sredini mesta ugodno napredaj. Pojavnila daje »Herkules«, izdelovanje plomb, Ljubljana, Poljanska cesta 42. (p)

Prodamo

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Jagode — sadike

finih, debeloplodnih vrtnih sort, 100 kom. 30 D., 50 kom. 20 Din — proti predplačilu franko, pošilja: Matija Ribič, ekonom, Slov. Bistrica. (l)

Bizeljca

rdečega, prvovrstnega — prodaja 38 hl župnišče Bizeljko. Cena zmerna. (l)

Za deklice

šoloobvezne, nudi klot-haljice, jesenske obleke, predpasnike, kakor tudi torbice, po nizki ceni: F. I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. (l)

Specialno izbire

modnih hlač in pumparic dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Železo za

betonske ograjne stebričke

nudi po polovični ceni

FR. STUPICA

železnina

Ljubljana, Gosposvetska 1.

Napredaj so:

izložbena okna, navadna okna, velika vežna vrata, kamnite stopnice in železna ograja za stopnišče. — Poizve se v pisarni dr. Luckmanna, Gradišče št. 4. (l)

3 nova ženska kolesa

prodajam po zelo nizki ceni. — Ogleda se: Hotel Štrukelj, od 10—12, pri vratarju. (l)

Otroški voziček

pleten, dobro ohranjen - prodam. Strma pot št. 8, Ljubljana. (l)

Semensko

pšenico rž in

iečmen

dobite pri tvrdki

FRAN POGACNIK,

d. z o. z. v Ljubljani

Tyrševa (Dunajska) cesta št. 67, nasproti mitnice.

Obrt

Razstava

na Karlovski cesti št. 4. najnovejših otroških in igračnih vozičkov, malih koles, prevoznih triciklov, dvokoles, motorjev in šivalnih strojev. Cene nizke. — »Tribuna«, F. Batfel, tovarna dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, Ljubljana. (t)

Debele

luskinaste otrobe

kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

DRVA IN

PREMOG

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

Dijakom srednjih šol!

Sola »PRIVATNA NASTAVA«, Njegoševa 29, Beograd, tel. 21-601, prične z vpisovanjem dijakov na gimnazijo.

Učenci, ki ponavljajo razred ali so izgubili pravico do rednega šolanja, lahko dovrše v enem letu dva razreda in s tem nadomestijo izgubljena leta. Učenci, ki so padli pri sprejemnem izpitu ali če ga niso polagali, lahko napravijo sprejemni izpit in I. razred, da se potem vpišejo v II. razred. Priprava poznano najboljša. Poučujejo strokovnjaki in najboljši profesorji in je vsakemu pridnemu učencu uspeh zagotovljen. V šoli sami obstoji odličan penzionat, v katerega se sprejemajo tudi učenci, ki se žele redno šolati v Beogradu. — Vpisovanje se prične 11. septembra.

„ADLER“ pisalni stroji

potni in pisarniški — najnovejši modeli

Glavno zastopstvo za Dravsko banovino

Maria Krell, Zagreb, Nikolićeva 12

Zahtevajte ponudbe, iščemo krajevne zastopnike

Inserirajte v „Slovincu!“

Zahvaljujemo se vsem

ki so spremili našega ljubljene in nepozabnega, gospoda

Hermana Deisingerja

k večnemu počitku, vsem, ki so položili cvetje na njegov grob in vsem, ki so nam izrazili sožalje. Vsem naša iskrena hvala!

ZALUJOČI OSTALI

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da je včeraj 3. t. m. po daljšem bolehanju, previdena s tolažili svete vere, umrla naša dobra žena, mati itd., gospa

Marija Žitnik roj. Pezdir

Pogreb blage pokojnice se bo vršil v torek 5. t. m. ob 9 dopoldne iz Lanišča na farno pokopališče v Smarje.

Lanišče, dne 4. septembra 1933.

Franc Žitnik, soprog. Franc, Janez, sinova. Marija por. Remec, Ana por. Zajc, Jožeta, hčere. Anton Žitnik, svak — in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Vsem, ki so našo nepozabno zlato mamico spremili na njeni zadnji poti, jo obsuli s cvetjem in s tolažilnimi besedami sočustvovali z nami, naša najiskrenejša zahvala.

Ljubljana, dne 6. septembra 1933.

Rodbine: Kopač, Šimenc, Kovač.

»Ljudske knjižnice« iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: Lovrenčič: Publius in Hispania, povest, 30 D. — Pierre L'Ermite: Deklica z odprtimi očmi, povest, 30 D. — Pierre L'Ermite: Kako sem ubila svojega otroka, povest, 35 D. — Biggers: Ključeva papiga, povest, 32 D. — Verne Jules: 40 D. — Verne Jules: 40 D. — Verne Jules: 40 D.

k meni? Če mi želi dobro, se ne bo pomišljala,« je pripomnila Mary.

»Mogoče pa ne more,« je odgovorila beračica.

»Ali je pregnanec?«

»Ne, ni, a noče priti v vas.«

»Nič hudega se mu ne bi zgodilo, če bi prišel k nam.«

»Ne, ti moraš iti tja,« je vztrajala beračica.

»Bojim se kakšne pasti.«

»Če ti povem, otrok,« je dejala žena. »Prisežem ti pri sedmih svetih zakramentih, da ti ne želi nič slabega.«

»Pa mi povej, kdo je.«

»Ne smem. Obljubila sem mu, da ne bom povedala.«

»Bojim se,« se je zopet obotavljala Mary.

»Pa ne boš nič zvedela in žal ti bo.«

»Za to, česar ne vem, mi ne more biti žal.«

»Mogoče je tisti, o katerem bi rada slišala.«

»Ali je ubogi Conolly?« je vprašala Mary, ki ga sicer ni nikdar ljubila, se je pa vendar zelo zanimala za zvestega prijatelja, ki je pomagal njej in materi kakor je vedel in znal, ko je Rory izginil. Bil je med tistimi, ki so kot vstaši pobegnili. Pa ne, da bi bil sirovo napadal. Bil pa je drizek med vstajo in zato ga je nasprotna stranka zaznamovala za kazen.

»Ne, tisti je, ki si ga bolj ljubila kakor Conollyja,« je pripomnila beračica.

Mary je zardela, zakaj mislila je na De Lacija; sramovala se je misli. Zardela je in bila vesela, da starka v mraku ni videla njenih lic. Ne da bi se zavedalo, je dekle pogosto mislilo na De Lacija. Spomini nanj so ji bili tem bolj dragi, ker se je hkrati spominjala na svojega brata. Zopet in zopet je od konca do kraja čitala knjige, ki jih ji je podaril, in se pri tem spominjala, kako vpluden in blag je bil, dokler se iz tistih srčnih in duhovnih doživljanj ni razvil občutek, za katero ni ve-

dela, da je tako močno, kakor je bilo.

»Kaj, če bi kaj slišala o njem?« je zopet povzela beračica.

»O kom?« je vprašala Mary.

»Recimo o tvojem bratu...«

»Kaj?« je vzkliznila Mary in začudena plesnila z rokami.

»Recimo, da bi bil Rory...«

»Dobri Bog, ali še živi?« je zavpilo dekle in prišlo beračico za roko.

»Lahko izveš nekaj o njem, kar te bo veselilo. Ali zdaj pojdeš?«

»Kamor hočeš!« je s pogumom in upanjem odgovorila Mary. »A če me varate...«

»Ne varam te.«

»Zena ste in ne boste varali druge od svojega spola.«

»Pravim ti, Mary O'More, da se ti nič ne zgodi.«

»Pa me peljite, kamor me hočete,« je odvrnila Mary, »pojdem za vami.«

Beračica je z Mary hitela iz vasi; namesto pa po cesti sta zavili na stezo, ki je za kočjo vdove O'Moreove peljala v samotne hribe.

Vdova O'Moreova tedaj ni več živela v tesni koči, kakor spčetka te povesti. Njeno kočjo so ji med uporaba zažgali, nakar se je s hčerko preselila v vas. Tudi Kathleen Reganova in njena mati sta tisti čas izgubili svoj dom, ker Shan Regan že dolgo ni plačal najemnine. Ko pa se je zgodila tista reč v Follski dolini in je Shan moral zbežati, ker ga je iskala oblast, so se njune razmere še bolj zapletle. Uboga mati, ki ni vedela, kaj naj stori, je skoraj obupala zaradi svojega sina. Ko je izbruhnil upor in so vedeli, da je Regan eden izmed najhujših ustašev, jo je gospodar postavil na cesto. Tako je morala mati trpeti za grehe svojega otroka.